

TÜRKİYE PATENT HAREKETİ PLATFORMU

www.turkiyepatenthareketi.org

PATENTLERİN TİCARİLEŞMESİ

26 NİSAN 2021 WEBİNAR TOPLANTISI

[SONUÇ RAPORU]

1 **TÜRKİYE**
MİLYON
PATENTE KOŞUYOR

**26 Nisan Dünya Fikri Mülkiyet Günü ve
Patent Haftası Kapsamında**

PATENTLERİN TİCARİLEŞTİRİLMESİ

Webinar Toplantısı

**Deşifre Metni ve Sonuç Raporu
26 Nisan 2021**

Türkiye Patent Hareketi Platformu

Adres: Büyükdere Cad. No: 62 K: 3 Lale İş Merkezi Mecidiyeköy, Şişli / İstanbul

Telefon: +90 537 515 9958 | **Faks:** +90 212 356 4181

E-posta: genelsekreter@turkiyepatenthareketi.org

Web: www.turkiyepatenthareketi.org

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Av. Ali ÇAVUŞOĞLU
Türkiye Patent Hareketi Platformu Başkanı

YAYINA HAZIRLAYAN

Halil İbrahim YILMAZ
Türkiye Patent Hareketi Platformu Genel Sekreteri

MODERATÖR

Dr. Öğr. Üyesi İlker KÖSE
Medipol Üniversitesi TTO Yöneticisi

KONUŞMACILAR

Av. Ali YÜKSEL
Adres Patent Yönetim Kurulu Başkanı (Açılış Konuşması)

Av. Ali ÇAVUŞOĞLU
Patent Hareketi Derneği Başkanı

Prof. Dr. Erol İNCE
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Rektör Yardımcısı

Prof. Dr. Mustafa Oral ÖNCÜL
İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısı

Prof. Dr. Bestami ÖZKAYA
Yıldız Teknik Üniversitesi Rektör Yardımcısı

Prof. Dr. Hüseyin KIZIL
İstanbul Teknik Üniversitesi Rektör Yardımcısı

Prof. Dr. İrşadi AKSUN
Koç Üniversitesi Rektör Yardımcısı

Prof. Dr. Ayşe ODMAN BOZTOSUN
Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

Koray ŞAHİN
ICCD (Küresel Ticarileştirme Aracılık Programı) Avrupa 1 Bölge Koordinatörü

ORGANİZATÖRLER

Türkiye Patent Hareketi Platformu
Adres Patent
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

KAPAK TASARIMI

Fikren Zikren Media

BASIM YERİ VE TARİHİ

İstanbul | Mayıs 2021
İhlas Gazetecilik A.Ş.
+90 212 454 3000

Her türlü yayın hakkı **Türkiye Patent Hareketi Platformu**'na aittir.

ÖNSÖZ

Katma değerli üretimin temel taşları arasında yer alan patentler, ülkelerin millî sermayesidir ve uluslararası sahada ülkelerin prestijine katkı sağlayan önemli bir unsurdur. Ayrıca, bir ülkenin kalkınması, sanayisinin gelişmesi ve refah seviyesinin artması o ülkenin patent zenginliğiyle de doğru orantılıdır. Dolayısıyla bizler Türkiye Patent Hareketi Platformu olarak toplumumuzun her kesiminde patent bilincini artırmak, farkındalık oluşturmak ve ülkemizin patent sayısının artmasına katkı sağlamak misyonuyla “paneller, eğitim seminerleri, buluş günleri, patent yarışmaları, patent ödülleri ve patent zirvesi” gibi çeşitli etkinlikler düzenleyerek ve bu alanda yaptığımız projelerle ve kampanyalarla itici güç oluşturmaya çalışmaktayız.

Bu minvalde, **26 Nisan 2021** tarihinde Türkiye Patent Hareketi Platformu, Adres Patent ve İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa iş birliğiyle “**Patentlerin Ticarileştirilmesi**” konulu webinar gerçekleştirdik.

Çok değerli konuşmacılarımızın olduğu panelimizde; patentlerin ticarileştirilmesi ve katma değere dönüştürülmesi, patentlerin pazarlanmasında yaşanan sorunlar ve çözümleri, patentlerin sanayiye sunumunda yaşanan sorunlar ve çözümleri, patentlerin değerlendirilmesi, özel sektör patentlerinin hukuki dayanağı, üniversite patentlerinin hukuki dayanağı, teknolojinin transferinde yaşanan sorunlar ve çözümleri, üniversite patentlerinin uluslararası durumları, fikri ve sınai mülkiyet haklarının şirket stratejisine ve kârlılığına etkileri gibi konular ele alındı.

Bu bağlamda, panelde konuşulan konuların deşifresini ve programın sonuç raporunu istifadenize sunar, hayırlara vesile olmasını temenni ederim.

Saygılarımla

Av. Ali ÇAVUŞOĞLU

Türkiye Patent Hareketi Platformu Başkanı
Patent Hareketi Derneği Başkanı
Patent ve Marka Vekili

Dünya Fikri Mülkiyet Günü ve Patent Haftası

PATENTLERİN TİCARİLEŞTİRİLMESİ

PATENT
HAFTASI

(Moderatör)

Dr. Öğr. Üyesi İlker KÖSE
Medipol Üniversitesi
TTO Yöneticisi

(Açılış Konuşması)

Av. Ali YÜKSEL
Adres Patent
Yönetim Kurulu Başkanı

Av. Ali ÇAVUŞOĞLU
Türkiye Patent Hareketi
Platformu Başkanı

Prof. Dr. Erol İNCE
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
Rektör Yardımcısı

Prof. Dr. Mustafa Oral ÖNCÜL
İstanbul Üniversitesi
Rektör Yardımcısı

Prof. Dr. Bestami ÖZKAYA
Yıldız Teknik Üniversitesi
Rektör Yardımcısı

Prof. Dr. Hüseyin KIZIL
İstanbul Teknik Üniversitesi
Rektör Yardımcısı

Prof. Dr. İrşad İ AKSUN
Koç Üniversitesi
Rektör Yardımcısı

Prof. Dr. Ayşe ODMAN BOZTOSUN
Akdeniz Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

Koray ŞAHİN
ICCD
(Küresel Ticarileştirme
Aracılık Programı)
Avrupa Bölge Koordinatörü

26 Nisan Pazartesi
14.00 - 16.00

İletişim

genelsekreter@turkiyepatenthareketi.org
derya.kilic@adrespatent.com

zoom

Meeting ID: 987 1690 4152
Passcode: 625455

ORGANİZATÖRLER

PAYDAŞLAR

ALİ YÜKSEL
HİLMİ ÖZALP
HUKUK BÜROSU

**26 Nisan Dünya Fikri Mülkiyet Günü ve
Patent Haftası Kapsamında**
PATENTLERİN TİCARİLEŞTİRİLMESİ
Webinar Toplantısı

Deşifre Metni ve Sonuç Raporu
26 Nisan 2021

26 Nisan Dünya Fikri Mülkiyet Günü ve Patent Haftası tüm dünyada fikri mülkiyet bilincini artırmak ve farkındalık oluşturmak için çeşitli etkinliklerle kutlanmaktadır. Ülkemizin de üyesi olduğu **WIPO - Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü** bu yıl için "**Fikri Mülkiyet ve KOBİ: Fikirlerinizi Pazara Taşıyın**" temasını belirlemiştir.

Türkiye Patent Hareketi Platformu ve **Adres Patent** İş birliğiyle hem 26 Nisan Dünya Fikri Mülkiyet Günü ve Patent Haftası etkinlikleri kapsamında hem de **Türkiye'nin 1 Milyon Patent** hedefine ulaşması adına patent bilincini artırmak, farkındalık oluşturmak ve ülkemizin patent sayısının artmasına katkı sağlamak amacıyla çeşitli etkinlikler düzenlendi. Bu etkinliklerde bu yıl özellikle "Patentlerin Ticarileştirilmesi ve Ekonomik Değere Dönüştürülmesi" konuları işlendi.

Bu minvalde, **21 Nisan 2021** tarihinde Türkiye Patent Hareketi Platformu, Adres Patent ve İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa iş birliğiyle “**Patentlerin Ticarileştirilmesi**” konulu online panel gerçekleştirildi.

Moderatörlüğünü Medipol Üniversitesi TTO Yöneticisi **Sn. Dr. Öğr. Üyesi İlker KÖSE**'nin yaptığı webinar; kamu, üniversite ve reel sektördeki birçok oyuncunun katılımıyla gerçekleşti.

Zoom üzerinden gerçekleştirilen etkinliğe konuşmacı olarak; Adres Patent Yönetim Kurulu Başkanı **Sn. Av. Ali YÜKSEL**, Patent Hareketi Derneği Başkanı **Sn. Av. Ali ÇAVUŞOĞLU**, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Rektör Yardımcısı **Sn. Prof. Dr. Erol İNCE**, İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısı **Sn. Prof. Dr. Mustafa Oral ÖNCÜL**, Yıldız Teknik Üniversitesi Rektör Yardımcısı **Sn. Prof. Dr. Bestami ÖZKAYA**, İstanbul Teknik Üniversitesi Rektör Yardımcısı **Sn. Prof. Dr. Hüseyin KIZIL**, Koç Üniversitesi Rektör Yardımcısı **Sn. Prof. Dr. İrşadi AKSUN**, Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi **Sn. Prof. Dr. Ayşe ODMAN BOZTOSUN**, ICCD (Küresel Ticarileştirme Aracılık Programı) Avrupa 1 Bölge Koordinatörü **Sn. Koray ŞAHİN** katıldı.

PANEL KONUŐMALARI

Dr. Öğr. Üyesi İlker KÖSE
Medipol Üniversitesi TTO Yöneticisi
(Moderatör)

Öncelikle herkesin Dünya Fikri Mülkiyet Gününü tebrik ediyorum. Ümit ediyorum, uzaktan bu tür etkinlikleri yapmanın avantajını kullanıyor olacağız bugün. Gerçekten bir araya getirilmesi oldukça güç, çok değerli bir konuşmacı kadromuz var. Her biri birbirinden değerli üniversitelerimizin rektör yardımcıları. Ki bu üniversitelerimizin fikri mülkiyet konusunda önemli tecrübeleri var, bizlerle paylaşıyor olacaklar. İşin hukukî tarafı da yine bazı konuşmacılarımız tarafından dile getirilecek. Ve patent ofislerimizden temsilciler var birtakım platformlardan. Dolayısıyla, bugün oldukça güzel bir bilgi paylaşımı olacağını şimdiden söyleyebilirim.

Bu dileklerle, konuşmalarımızın nasıl ilerleyeceğine dair de kısa bir bilgi vereyim. Açılışı Adres Patent Yönetim Kurulu Başkanı Av. Ali Yüksel Bey yapacak. Ardından Türkiye Patent Hareketi Platformu'ndan Av. Ali Çavuşoğlu'nu dinliyor olacağız. İstanbul Üniversitesi

tesisi - Cerrahpaşa Rektör Yardımcımız Erol İnce hocamız saat 15.00'ten sonra aramıza katılacak ama konuşmasını 15.00'ten sonra yapacak. Dolayısıyla, üçüncü sırada İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcımız Mustafa Oral Öncül hocamızı dinliyor olacağız. Ardından Yıldız Teknik Üniversitesi Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Bestami Özkaya hocamızı dinleyeceğiz. Onun ardından İTÜ Rektör Yardımcımız Hüseyin Kızıl hocamız söz alacak. Ardından Koç Üniversitesi Rektör Yardımcımız İrşadi Aksun hocamızı dinliyor olacağız. Sonrasında Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden değerli hocamız Ayşe Odman Boztosun hocamızı dinliyor olacağız. Son olarak da ICCD'den Koray Şahin Bey'i dinleyerek oturumu kapatacağız.

Her bir konuşmacımızın yaklaşık 10 dakika süresi olacak. Sorularınızı chat kısmından yazmanızı özellikle rica ediyoruz. Soruların yoğunluğuna göre, vaktimizin de durumuna göre, spesifik olarak doğrudan bir hocamıza yöneltilen soru olur ve vaktimiz elverirse aralarda da bu soruları almaya gayret edeceğiz. Hocalarımızdan da bu soruları cevaplarken olabildiğince kısa ve öz yanıtlamalarını rica ediyorum.

Evet, şimdiden güzel bir katılımımız var, oturuma başlayalım. Açılışta, gerçekten zor bir konuyu gündeme getirdikleri için, bu etkinliği düzenleyen tüm paydaşlara ayrıca teşekkür etmek istiyorum. Zira bizler ülke olarak fikri mülkiyet konusunda öğrenme eğrisinin başında olan bir ülkeyiz. Üniversiteler öğreniyor, üniversitelerin içinde teknoloji transfer ofislerimiz yavaş yavaş öğreni-

yor. Dolayısıyla, tam bu dönemde iyi örneklerin paylaşılması, başarı hikâyelerinin paylaşılması, öğrenilmiş derslerin, belki de bazen başarısızlıkların paylaşılması inanılmaz değerli. Bu açıdan, şahsen ben de bu oturumlardan oldukça istifade edeceğime inanıyorum. Evet, açılış konuşmasını yapmak üzere Ali Yüksel Bey'e söz vermek istiyorum. Buyurun Ali Bey, mikrofon sizin.

Av. Ali YÜKSEL
Adres Patent Yönetim Kurulu Başkanı

Öncelikle, 26 Nisan Dünya Fikri Mülkiyet Günü ve Patent Haftası etkinliğimize hoş geldiniz diyorum. Adres Patent olarak, yıllardır, yaklaşık 15 yıldır kutladığımız bir hafta bu. Hepinizin Dünya Fikri Mülkiyet Günü ve Patent Haftası kutlu olsun. Aslında Dünya Fikri Mülkiyet Günü ve Patent Haftası; ama kolaylık olsun, kolay anlaşılabilir diye terminolojide kısaca "Patent Haftası" kavramını kullanıyoruz, onu da tekrarlamış olalım.

Bugün gerçekten çok değerli, müthiş bir bilim adamı kadrosuyla karşı karşıyayız, uygulamadan ve bilim dünyasından çok değerli bir kadroyla karşı karşıyayız. Hepsine hoş geldiniz diyorum. Moderatörümüz İlker hocama panelimizi güzel yöneteceği için şimdiden teşekkür ediyorum. Ali Çavuşoğlu Bey'in de insanı şöyle bir dünyaya götürüp Türkiye'ye geri getiren sunumunu merak ediyoruz. Erol İnce hocama, Mustafa Oral Öncül hocama, Bestami Özkaya hocama, Hüseyin Kızıl hocama, İrşadi Aksun hocama, Ayşe Odman Boztosun hocama ve Koray Şahin Bey'e çok teşekkür edi-

yorum. Böyle güzel bir günde bizlere ve tüm Türk teknoloji ve patent dünyasına çok önemli fikirlerinize katkıda bulunacağınız için hepinize çok teşekkür ediyorum.

Açılış konuşmasını çok uzatmak doğru değil. Değerli hocalarımız, rektör yardımcılarımız zaten programlarını sıkıştırarak bizlere zaman ayırıyorlar. O yüzden ben konuşmamı kısa tutup, daha çok onları dinlemek istiyorum. Ancak, birkaç cümlenin altını çizerek anlatırsam belki bugüne dair duygularımı daha net ifade etmiş olurum diye düşünüyorum.

Bizim 1879'dan beri, Osmanlı İhtira Beratı Kanunu'ndan beri süregelen patentleşme ve buluş, inovasyon sürecimizin yavaş gittiği bir gerçek bu son 10-15 yıla kadar. Bugün biraz hızlandığını söyleyebiliriz, rakamlar da bunu söylüyor. Ancak Türkiye'de henüz patent, marka ve tasarım korumasının yargı tarafında da ideal düzeyde olduğunu söylemek zor. Biz de aynı zamanda hukukçu olarak bu gayreti göstererek korumanın mükemmel yapılmasına dair çalışmalarımızı sürdürüyoruz, önerilerimizi hükümetimize sunuyoruz.

Bugün gerçekten Türkiye'nin patentin ticarileştirilmesine ihtiyacı had safhada. Bir örnek vermek isterim. Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) bir üniversiteyle ortak yaptığı araştırma çalışmasına göre, şu anda Türkiye'nin ortalama ihracatının kilogram başına değeri 1.8 dolar civarında. Doların yükselmeye göre bu 1.7'ye

inebiliyor, 1.8'e çıkabiliyor. Bu bize şunu gösteriyor: Çok küçük, fason ve katma değeri düşük ürünler üretiyoruz. Çünkü Almanya'nın ihracatının kilogram başına değerinin 4.5-6 avro arasında olduğunu düşünürsek, yani 7-8 dolar civarında olduğunu düşünersek, bizim ihracatımızın kilogram başına değerinin çok düşük olduğu görülmektedir. Bu ortalamayı aşmak zorundayız. Ki yine TİM'in araştırmasına göre, kilogram başına 2.5 doları aşarsak, 1.8'den 2.5 dolara çıkarsak, Türkiye'nin dış borcu bu farkla ödeniyor ve kapanıyor. Bir de 3-4 dolara çıktığını düşünün. Yani bunun çok önemli olduğunu, hepimizin tartışmasız kabul edeceği bir gerçek olduğunu düşünüyorum.

Buna karşılık TİM'in önerdiği şu: Türkiye hızla patentleşmelidir; Türkiye hızla dizaynını, markasını korumalıdır, markalaşmalıdır. Çünkü gerçekten de hamaliyeden, sıradan işçilikten, kalitesiz imalattan kurtulmanın en büyük yolu teknoloji ve inovasyondur. Ama bu da patentleşmeden geçiyor. Çünkü bugün hepimiz herhangi bir züccaciyeye girdiğimiz zaman, bardak fiyatlarının 1.5-2 lira, 3 lira olduğunu görürüz. Biraz sonra daha pahalılarına geliriz, aynı ebatlarda bir bardağın 50 TL olduğunu görürüz. Merak edip araştırdığımız zaman, onun özel bir dizaynının yapıldığını ya da patentinin olduğunu görürüz ya da tasarımının tescilli olduğunu görürüz. Çünkü orada fiyatı artık rekabet dışı olarak hak sahibi belirliyor. 50 TL benim ürünüm diyor ve ondan para kazanıyor.

Geriye doğru baktığımız zaman da görüyoruz ki, o firma kendi şirketindeki personele daha fazla maaş veriyor, daha fazla sosyal

imkânlar veriyor, daha fazla vergi veriyor ve dünya çapında da daha çok satış yapabiliyor.

Kısacası, patentleşme önemli, bunların da ticarileşmesi çok önemli. Ticarileşme derken, Türkiye'de, sizin de takdir edeceğiniz gibi, eksik olan bazı şeyler var. Örneğin değerlendirme sorunlarımız var. Ticarileşme danışmanlarımız yok, çok az. Bir patentin nasıl ticarileşeceğini üniversite hocası bilmiyor, yapamaz; çünkü hocadır o, ancak patenti üretebilir. Öğrenci bilemiyor, bireysel buluşçu bilemiyor, patent alan şirket sahipleri de bilemiyor. Demek ki ticarileşmenin önemini belirtmek adına, ticarileşme yöntemlerini, değerlendirme yöntemlerini bizim hızla çözüp, üniversitelerimizin ve akademinin desteğini alarak, bu konularda kurullar oluşturarak, ortak çalışmalar yaparak, bu buluşları sanayi ile nasıl buluşturabiliriz, hangi bantta, hangi baremde ticarileştirebiliriz, yöntemleri nelerdir ve bunları yurtdışında nasıl ticarileştirebiliriz, bunları konuşmamız gerekiyor. O bakımdan, bugünkü çok zengin, çok üst düzey katılımcılarla yaptığımız bu panel çok önemli. Rektör düzeyindeki katılımcılar bizi çok mutlu etmiştir. Mutlaka onların da ajandalarına bir cümle olarak girmeyi arzu ediyorum. Çünkü onlar da ilgili birimlerini etkileyerek, ticarileşme, değerlendirme ve prototip geliştirme konusunda ciddi çalışmalar başlatabilirler. Patentlerin önemini zaten tartışmıyoruz, herkes bunun önemli olduğunu söylüyor, Prototip geliştirme de çok önemli. Yani ben arzu ederim ki Yıldız Teknik Üniversitesi bir prototip merkezi olsun. Yani teknoloji üniversiteleri birer prototip merkezi olmalı.

Bugün Gebze Güzeller OSB ile bir anlaşmamız var, prototip merkezi kuruyoruz Adres Patent ve Türkiye Patent Hareketi Platformu olarak. Yani organize sanayi sitesine biz öneri götürdük, orada bir prototip merkezi kuruyoruz. Çünkü patentin sanayici tarafından, iş adamı tarafından algılanması kâğıt üzerinde çok zor. Ama prototip üretilmişse, birdenbire onun ticarileştirilme hızı artıyor. Kâğıt, yani belgedeki patent ile prototip, yani artık elle tutulabilir bir ürün haline gelmiş olması arasındaki maliyetlerin ve sürecin takibinde, teknik adam, hammadde sarfiyatı ve bazı teknolojik makinelerin devreye girmesi gerekiyor. Bunu da bireysel buluşçunun ya da üniversite hocasının ya da benim de kendi patentlerim var, benim gibi buluşçuların sağlaması çok zor. O halde, prototip üretim merkezlerini üniversitelerce belki ortaklaşa kurulmasıyla ya da her üniversitenin kendi başına bunu sağlamasıyla ticarileştirme başlığına çok önemli katkı sağlayacaklarını düşünüyorum.

Daha sonra bana söz verilecek olursa tekrar bir şeyler söylerim. Ülkemiz için 1 milyon patent hedefine ulaşmamız gerekiyor diye tekrar belirterek konuşmamı bitirmek istiyorum. Saygılar sunuyorum.

Av. Ali ÇAVUŞOĞLU
Patent Hareketi Derneği Başkanı
Türkiye Patent Hareketi Platformu Başkanı

Öncelikle, katkılarından dolayı değerli hocalarıma çok teşekkür ediyorum ve bütün katılımcılarımızın ve ülkemizin 26 Nisan Dünya Fikri Mülkiyet Günü ve Patent Haftası'nı kutluyorum. Hep birlikte bu patent farkındalığının artması için çaba sarf edeceğimize olan inancımı bir kez daha ifade etmek istiyorum. Kısa bir sunum olacak, inşallah 12 dakika içerisinde bitirmiş olurum.

Türkiye Patent Hareketi Platformu olarak yaklaşık 10 yıldan beri faaliyet gösteriyoruz, ama Ocak 2021 itibarıyla dernekleştik, artık Patent Hareketi Derneği olarak faaliyet gösteriyoruz. Ama Türkiye Patent Hareketi Platformu da faaliyetlerine bir şekilde devam edecek.

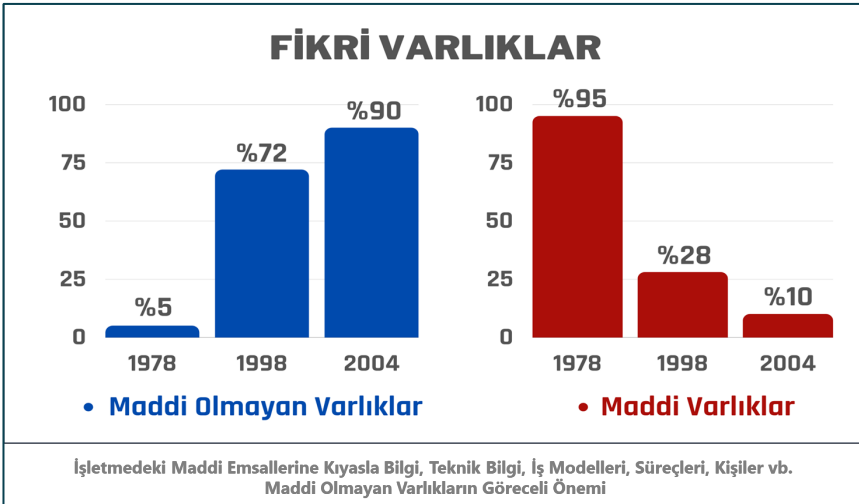
Hedefimiz, 2029 yılında 1 milyon patente ulaşmak

Türkiye'de, Osmanlı Devleti zamanında ilk patent kanunlarından birisi olan İhtira Beratı Kanunu'nun kabul edilmişinin 150. yılı olan

2029 yılında 1 milyonuncu patenti vermek istiyoruz, böyle bir hedefimiz var. Bunu bütün ülke sathına yaymak istiyoruz hep birlikte.

Benim sunumum daha çok patentlerin önemine dair, ama değerlemeye de biraz değindim, değerlendirme yöntemlerine. Belki hocalarımız değinecektir, ama kısaca ben de değerlendirme yöntemlerinden bahsetmek istiyorum sunumumun ileriki safhalarında.

Fikri hakların, yani maddi olmayan mal varlıkları dediğimiz patent, marka, tasarımlar ve yazılımlar gibi hakların değeri her geçen gün artmaya devam ediyor. Maddi olmayan varlıklar, 1970'li yıllarda şirketlerin toplam değeri içerisinde yüzde 5'ken bu oran, şu anda yüzde 90'ların üzerine çıktı. Yani bir şirketin toplam değeri içerisinde sınaî mülkiyet haklarının toplam değeri şu anda yüzde 90'lar civarında. Özellikle son dönemdeki teknoloji şirketlerinde

bunu çok kolay bir şekilde görebilmekteyiz. Yani bir şirketin toplam değeri içerisinde, patentlerin, tasarımların, markaların değeri; arsaların, içindeki makinelerin değerine göre daha çok artıyor. Şu anda özellikle borsalarda işlem gören firmalarda bunu görmekteyiz. Dediğim gibi, teknoloji şirketlerinde bu daha açık bir şekilde gözüküyor.

1 milyon patent neden önemli?

Ülkemizin 1 milyon patent sayısını geçen ülkeler kümesine geçmesi çok önemli. Bu, ülkemiz için bir prestij olacak ve gelişmiş ülkeler seviyesine ulaşmış olacağız. İkincisi, başka ülkelerle rekabet avantajı sağlayacağız. Özellikle şirketlerimizin patent sayıları arttıkça, üniversitelerimizin patent sayıları arttıkça, ülkemizin de bir marka ülke olarak hızlıca yükseleceğini düşünüyoruz ve dünya çapında ilk 10'a gireceğini düşünüyoruz.

1 milyon patent nereden çıktı?

1911 yılında Amerika Birleşik Devletleri 1 milyonuncu patenti vermiş. 2022 yılında ise 10 milyonuncu patenti vermeyi hedefliyorlardı; ancak 2018 yılında bu hedefe ulaştılar. Biz de 2029 yılına kadar 1 milyonuncu patenti vermek istiyoruz. Yani patent sektöründe çalışanların, patent sektörünün Kızıl Elma'sı bu 1 milyon patent hedefimiz. Baktığımız zaman, Amerika Birleşik Devletleri, Çin, Güney Kore, Japonya, Almanya, İngiltere, Fransa gibi ülkeler şu anda 1 milyon patenti geçmiş durumdadır.

1 Milyon Patent Neden Önemli?

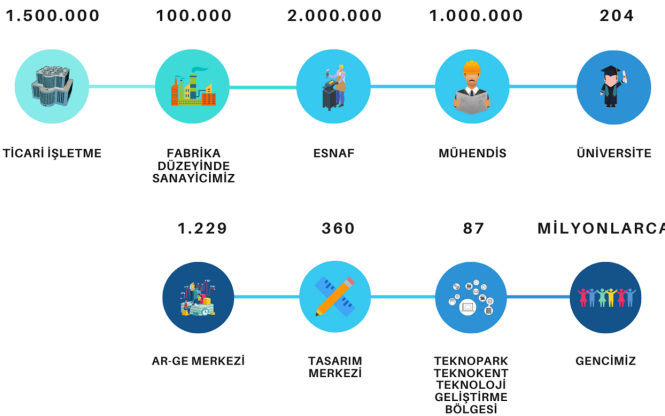
Bizim patent sayılarımıza baktığımızda, şu anda toplamda 280 bini geçtik. 1 milyon patente ulaşmak için daha 720 bine yakın patent yapmamız gerekiyor 2029 yılına kadar. Mesela 2021 yılının ilk 3 ayına baktığımız zaman, patent sayılarımızın yaklaşık yüzde

30 oranında arttığını görüyoruz, bu iyi bir gelişme. Pandemi şartlarına rağmen 2020 yılında yüzde 10 artmıştı. Ama 2021 yılına çok hızlı başladık, inşallah 2021 yılının sonuna kadar patent sayımızın toplamda bir önceki yıla göre en az yüzde 40 artmasını hedefliyoruz. Bunu da gerçekleştirdiğimizi göreceğiz. Şu anda pandemi şartlarına rağmen insanlarımız, üniversitemiz, sanayicimiz, Ar-Ge merkezlerimiz aynı şekilde patent konusuna çok önem veriyorlar ve çok hızlı bir şekilde patent sayılarını artırmaya devam ediyorlar.

Peki, ülkemizde böyle bir potansiyel var mı?

Tabii ki var. Çünkü ülkemizde şu anda 1.5 milyondan fazla işletme var, 100 bin civarında fabrikamız var, 1 milyon civarında mühendisimiz var, 204 tane üniversitemiz var. Ki üniversitemizin patent

DÜNYANIN İLK 10 ÜLKESİ ARASINA GİREBİLECEK POTANSİYELİMİZ VAR

sayısı 2009 yılına göre yaklaşık 200 kat artmış durumda şu anda. Yani 2009'da yaptığımız araştırmada tüm üniversitelerin toplam 28 tane patenti vardı, şu anda üniversitelerimiz adına alınan patentler 5 bin adedi geçmiş durumda. Bu da bizi gerçekten sevindiriyor ve bu 1 milyon patente üniversitelerimizin de çok büyük katkı sağlayacağını gösteriyor. Ar-Ge merkezlerimiz var, teknokentlerimiz, teknoparklarımız var, bunların da patent sayısının artmasında, yani 1 milyon patent hedefine ulaşmamızda çok büyük katkıları olacaktır.

Patent ile marka arasında da bir ilişki var.

Dünyanın en büyük ilk 100 markasına, yani en değerli ilk 100 markasına baktığımızda, patent sayılarının çok yüksek olduğunu

DÜNYA MARKALARININ (2009-2018) PATENT SAYILARI

Kaynak: howmanypatents.com

MARKA	PATENT SAYISI	MENŞEİ	MARKA	PATENT SAYISI	MENŞEİ
	308.757	Güney Kore		119.066	Almanya
	194.367	ABD		115.734	Hollanda
	190.145	Japonya		119.522	ABD
	188.589	Japonya		103.755	ABD
	173.808	Japonya		70.036	ABD
	156.695	Çin		60.968	ABD

görüyoruz. Bu yüzden, patentin varsa markanın da değerlidir diyorum. Yani eğer patent sayısı yüksek bir firmaysanız veya patent

sayısı fazla olan bir ülkeyseniz, patent sayısı fazla olan bir üniversiteyseniz, marka değeriniz de çok yükselecektir. Bunu da özellikle belirtmemizde fayda var.

Şu anda gündemimizde bir de 5G meselesi var. Şu anda 5G'yle alakalı patentlerin sayısı 70 bin civarında, yani 5G teknolojisiyle alakalı dünyada şu ana kadar 70 bin civarında patent alınmış. Henüz ülkemizde 5G'yle alakalı alınan patent sayısı maalesef çok az. Ama bizim ülkemizde de üniversitelerimiz başta olmak üzere, teknokentlerdeki firmalarımız başta olmak üzere, 5G konusuna çok önem vermemiz gerekiyor. Çünkü önümüzdeki 15-20 yılda bu konuda çok büyük paralar harcayabiliriz, çok büyük lisanslar ödemek zorunda kalabiliriz. Bu nedenle biz de 5G ile alakalı kendi yerli patentlerimizi yapmak zorundayız.

Patentin fonksiyonlarına baktığımızda; tekel oluşturma fonksiyonu var, engelleme fonksiyonu var, lisansla para kazandırma fonksiyonu var, maliyet düşürme fonksiyonu var. Ayrıca patentler şirketlerin birleşmelerinde, satın almalarında ve iş birliklerinde de çok önemli bir role sahip. Eğer iki şirket birleşecekse, patenti çok olan şirket tabii ki daha avantajlı bir konuma gelecektir.

Patent değerlemesi niçin yapılıyor?

Buna da kısaca değinmek istiyorum. Bizim şu anki Türk Ticaret Kanunumuza göre patentler şirketlere sermaye olarak konulabilir. Yine bir bankadan kredi alırken patentimizi rehin verebiliriz. Yani tıpkı bir şirketin fabrikasını, binasını, arsaları, makine ve ekipmanları gibi, şirketler ya da şahıslar patentlerini, faydalı modellerini ya da markalarını da bankalara rehin ederek kredi alabilirler. Bu şekilde patentin değerlemesinin yapılması gerekiyor.

Patenti satmak istediğiniz zaman ya da lisans vermek istediğiniz zaman da patent değerlemesine mutlaka ihtiyaç var. Bazen de şirketlerin kötü duruma düşmesi durumunda, iflasları durumunda patentlerin haczedilmesi durumu gündeme geliyor, bu durumda da mutlaka patent değerlemesine ihtiyaç duyabiliyoruz. Bir de şu anda önümüzde patent ihlal davaları var çok yoğun bir şekilde, ülkemizde de artmaya devam ediyor şu anda. Tabii ki bir patent ihlal davasında tazminatın miktarının belirlenebilmesi için de patent değerlemesinin mutlaka yapılması gerekiyor.

Patent değerlemede bazı kriterler var, buna da hızlıca değinip geçmek istiyorum. Patentin ömrü önemli burada. Yani 20 yıllık patent süresinin bitmesine ne kadar kalmış, onu tespit etmek gerekiyor. Geri kalan süre için sonuçta bir değerlendirme yapılacak çünkü. Yani önümüzdeki yıllarda ne kadar lisans bedeli verilebilir, bunun hesaplamasını yapmak gerekiyor.

Patentin kapsamı da tabii ki önemli. Yani ne konuda patent alınmış, hangi teknolojilere sahip, bu kapsamın da çok detaylı bir şekilde incelenmesi gerekiyor. Engelleyici patentleri var mı, önünde başka engelleyici patentler var mı, incelenmesi gerekiyor.

Patentin yurtdışındaki tescili de çok önemli. Yani sadece Türkiye'de tescili olan bir patentin değeri başkadır, 10 ya da 20 ülkede tescili olan bir patentin değeri başkadır. Özellikle Avrupa Patent Ofisi'ne tescili olan bir patentin değeri, yine Amerika Birleşik Devletleri, Güney Kore ya da Japonya gibi ülkelerde tescili olan patentlerin değeri daha yüksektir. Sonuçta bunlar en çok patent yapan ülkeler.

Özellikle lisans verilmiş mi başka firmalara, bu da çok önemli. Lisans verilmişse önümüzde bir emsal değer oluşmuş oluyor, bu şekilde patent değerlemede kolayca yapabiliyoruz.

Üç tane patent değerlendirme yöntemi var:

Maliyet yöntemi, Pazar yöntemi ve Gelir yöntemi.

Maliyet yönteminde, özellikle patentin Ar-Ge çalışması aşamasında ne kadar para harcanmışsa, bu da bir ölçü olmuş oluyor. Pazar yönteminde, emsal patentlere göre bir değer biçiliyor. Gelir yönteminde ise, önümüzdeki yıllarda bu patentten ne kadar gelir elde edilebilir ne kadar lisans geliri elde edilebilir, buna bakılıyor ve o değer bugünkü değere indirgenmesiyle, yani iskonto yöntemiyle, özellikle ülkenin içinde bulunduğu enflasyon ve faiz oranı da hesaba katılarak, 20 yıldaki toplam geliri bugüne indirgenmiş oluyor ve belli bir değer ortaya çıkmış oluyor.

Bir de patentlerin ortalama değerlerinden bahsetmek istiyorum. Mesela yaptığımız araştırmalarda, özellikle bazı firmalar var, binlerce patenti toptan satın alıyorlar. Mesela bakıyoruz, 500 bin dolar ile 1 milyon dolar arasında çıkan patentler var. Toplu halde patent satın almalar var bu şekilde. Bir de yurtdışında bazı firmaları görmekteyiz, ki işleri sadece patent alıp satmak olan firmalar bunlar. Bunlara patent toplayıcılar deniliyor. Yani üniversitelerden ya da başka firmalardan aynı konuyla alakalı, yani kümelenmeyle alakalı, aynı konudaki patentleri, yüzlerce patenti satın alıyorlar,

bunları topluyorlar, başka firmalara lisans veriyorlar. Bu şekilde dünya çapında bir iş var. Ülkemizde de yakın zamanda belki bu tarz işler çıkabilir. Binlerce patenti topluyorlar. Eğer başkası tarafından bu patent taklit edilirse tazminat davası açıyorlar ya da lisanslama yoluyla gelir elde etmeye çalışıyorlar ve mucitlere, patent sahiplerine de bu şekilde gelir aktarıyorlar, lisans geliri aktarıyorlar.

Patentte Vergi İstisnası

Bir de şu anda eğer bir patentiniz ya da faydalı modeliniz varsa, gelirinizin belli bir bölümü istisna kapsamında sayıldığı için vergi ödemiyorsunuz. Bu da çok avantajlı bir olay patent sahipleri için. Özel sektör çalışanları için yeni bir düzenleme yapıldı. Üniversitelerimizde mesela şu anda buluşun belli bir bölümü hocaya kalıyor, belli bir bölümü üniversiteye kalıyor. Ama özel sektörde de şu anda Çalışan Buluşları Yönetmeliği var. Burada da asgari ücretin belli bir miktarı kadar bir ücret, patentin değerine göre, ne kadar ciro yaptıysa ona göre, bunun belli bir oranı belli bir süreyle patentin, buluşun sahibine, orada çalışan insanlara veriliyor. Bu da güzel bir yönetmelik. Ama benim buradaki eleştirim, bu yönetmelikteki oranların çok az olması, yani buluşçulara çok düşük miktarlar verilmiş olması. Yani baktığımız zaman, örneğin 10 milyon TL'lik bir ciro yapılmış olsa bir patentten, 15 bin TL gibi bir ücret almış olacak bir çalışan. Bu da çok az bir rakam. Bu nedenle, buradaki ücretlerin belli bir seviyeye getirilip, çalışanların buluş konusunda çok daha yoğun bir şekilde özendirilmesi gerekir diye düşünüyorum açıkçası.

Bir de Güney Kore modelini ben önemişiyorum. Güney Kore gerçekten de ülkemiz için bir modeldir. Güney Kore'de 1990'lı yıllarda 5 bin civarındayken patent sayısı, şu anda 250 bin civarında ve ihracatlarının kilogram başına değerini de artırdılar. Dünya çapında bu işi başardılar. Tabii ki burada üniversiteler çok büyük bir rol oynadı. Üniversite-sanayi iş birliğini de çok önemsediler Güney Koreli yöneticiler. Üniversiteler ile sanayiciler gerçekten iş birliğini geliştirdiler, bu konuda büyük çalışmalar yaptılar. Bilimsel çalışmalar sayesinde, özellikle katma değerli ürünlerin üretimiyle birlikte, patente verdikleri önemle birlikte, patent farkındalığı ve patent yapmayla alakalı TRIZ eğitimleriyle birlikte Güney Kore bu işi başardı. Şu anda Güney Kore yıllık 250 bin civarında patent yapıyor.

Çin de aynı şekilde. Herkesin taklitçi olarak bildiği Çin'in şu anda patent ve faydalı model sayısı yaklaşık 2 milyon civarındadır.

Bu da bizim için önemli bir gösterge. Yani biz de eğer bu konuya önem verirse, farkındalığımızı artırırsak ve paraya dönüşebilir icatlarımızın, buluşlarımızın sayısını artırırsak, yani patentlerimizi ticarileştirebilirsek; buluştan, yani icattan para kazanan insanlarımızın, şirketlerimizin ve üniversitelerimizin sayısını artırırsak patent sayımız çok yükselecektir. Ülkemizin önüne 1 milyon patent hedefini koyduk, hep birlikte bunu yaymaya çalışıyoruz. En kısa zamanda da hep birlikte 1 milyon patenti göreceğiz diye düşünüyorum.

Prof. Dr. Mustafa Oral ÖNCÜL
İstanbul Üniversitesi
Rektör Yardımcısı

Sayın Başkan, değerli katılımcılar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Patentlerin sanayiye sunumunda yaşanan sorunlar ve çözüm önerileriyle ilgili sizlere bilgi aktaracağım.

Sunum planımızda önce Türkiye'de öncelikli kalkınma planlarına göz atacağız. Ticarileşmenin tarihine şöyle kısaca bir baktıktan sonra üniversitelerin patent sunumunda karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerine odaklanacağız. Bir de sanayi kuruluşları açısından durum nasıl, bunlardan da kısaca bahsetmek istiyorum.

Türkiye Cumhuriyeti Sanayi Bakanlığının 1990-94 yıllarını içeren 6. Beş Yıllık Kalkınma Planına göz attığımızda, aslında sürecin ilk defa orada ciddi olarak ele alındığını görüyoruz. O dönemde sanayi politikasındaki temel hedefler içerisinde patent konularına da vurgu yapılmış ve yerel kaynakları harekete geçiren, Ar-Ge'ye önem

T.C. Sanayi Bakanlığı'nın 1990-1994 Yıllarını İçeren Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı

Türkiye Sanayi Politikasında temel hedefler olarak;

Artan dünya rekabeti şartları altında sanayinin rekabet gücünü ve verimliliğini artırmak,

Dışa dönük bir yapı içerisinde sürdürülebilir gelişmeyi desteklemek ve muhafaza etmek

veren, teknoloji üreten, özgün tasarım ve marka oluşturmak esaslı bir yaklaşım dile getirilmiş. Ama ne var ki, başarılı olmamış. Neden? Çünkü farkındalık eksik, mevzuat eksikliği var, teşvik kanunları ve avantajlı paketler eksik. Açıkçası, o dönem farkındalık çok iyi değil.

Bu hedefe, piyasa şartlarında ve uluslararası anlaşmalarla uyumlu bir biçimde ulaşılabacaktır. Sanayi; olabildiğince;

- ⇒ Yerel kaynakları harekete geçiren,
- ⇒ Çevre normlarına uygun üretim yapan,
- ⇒ Tüketici sağlığını ve tercihlerini gözetken,
- ⇒ Yüksek nitelikli insan gücü kullanan,
- ⇒ Stratejik yönetim anlayışını uygulayan,
- ⇒ Ar-Ge'ye önem veren,
- ⇒ Teknoloji üreten,
- ⇒ Özgün tasarım ve marka oluşturarak uluslararası pazarlarda yerini alacak KOBİ'lerin desteklenmesine, yenilik yapabilme sistemlerinin geliştirilmesine ve yeni girişimcilerin teşvik edilmesine özel önem verilecektir.

istenilen düzeyde yararlanılmadığı” ifade ediliyor. Bakın, bu çok önemli. Bu kadar çaba o günden beri sonuç vermemiş. Evet, sonuçlar halen devam ediyor ve yine yöneticinin oradaki raporunda bahsedilen, özellikle vurgulanan şey, bir şeyler yapılması gerektiğidir.

Hedefler oluşturulmuş o dönemde. Ülkemizin sınai mülkiyet varlıklarının ekonomik değere dönüşümünün hızlandırılması. Yani fikri patentlerde artış olabilir, ama bunlar ticarileşmedikçe doğru dürüst bir anlam ifade etmiyor diye de özellikle altı vurgulanmış, ekonomik değere dönüşümün altı çizilmiş, onunla ilgili birtakım planlar-projeler oluşturulmuş. O dönemde daha çok firma bazlı birtakım projelerin, daha doğrusu patent sayılarının giderek arttığını ve yüzde 69'lara kadar ulaştığını görüyoruz. Aynı zamanda da Ar-Ge merkezleri ve tasarım merkezleri oluşturulmuş. Daha çok ağırlık verilen başlıklar bunlar.

Ar-Ge merkezleri olarak giderek artan oranda patent başvuruları var. Tasarım merkezleri olarak, aynı şekilde, tescil sayıları ve patent sayıları giderek artış göstermiş. Yıllar içerisinde patent sayılarımız giderek artmış; ancak, bunların ticarileştirilmesinde ciddi sorunlar var.

Uluslararası alanda başvurduğumuz patent sayılarımızda 2016'ya kadar bir artış olduğunu görüyoruz. Ancak, bunlarda da ticarileşme konusunda yine birtakım sorunlar olduğunu görüyoruz.

Uluslararası patent başvuruları açısından Türkiye'ye baktığımızda, 20'inci sırada olduğunu görüyoruz. Özellikle ilk sıralardaki ülkelerde uluslararası patent sayıları fazla. Ama burada özellikle altını çizmek istiyorum, ticarileşme oranları çok fazla ve bunlarda üniversite-sanayi iş birliklerinin patentlerin sonuca ulaştırılması açısından inanılmaz bir zenginlik olduğunu görüyoruz. Bizdeki eksik olan kısımlardan bir tanesi bu.

Peki, neden bu politikalarımız başarısız?

Bir defa, reel sektör stratejisi olarak gerçekçi bir stratejimiz yok. Yeterli kaynak tahsisimiz yok. Özellikle 1980 sonrası dönemde benimsenen dışa dönük kalkınma stratejisini destekleyen kamu politikalarında yeterince bir altyapının olmadığını görüyoruz. Yine disiplin, yönlendirme, kontrol mekanizmalarının, özellikle Bakanlık tarafından bu patentlerin ne şekilde işlendiği ve ne kadar sonuç odaklı olduğunu yapıcı yönde destekleyecek bir mekanizmanın yeterince olmadığını da maalesef görüyoruz. Teşviklerin başarısız olmasında, o güne kadar uzunca bir süre boyunca devam edip gelen siyasi tercihler, aceleci politikalar ya da birtakım popüler davranışların, kısacası, iyi yönetilememenin de etkisi olduğunu düşünüyoruz. Ama ne var ki, 2017'de, özellikle Sınaî Mülkiyet Kanunu'yla birlikte yeni bir başlangıç, yeni bir sayfa açılması yönünde karar alındı. Bu da üniversitelerin artık sahneye girmesi ve iş birliklerinin daha fazla olmasını gerektiren bir süreci başlattı. Bu oldukça olumlu bir adımdı açıkçası.

Patentlerin Arz Tarafına Ait Sorunlar

Patent ve faydalı modellerin **görünür olmaması**

Patentlerin **sınıflandırılmaması** ve **sektörel ayırım** yapılmaması

Patentlerin ilgili kuruluşlara sunulmasında yapılan **tanıtım hataları**

Patentlerin ticarileştirilmesi sürecini takip edecek **deneyimli ekibin bulunmaması**

Patentlerin ticarileştirilmesi sürecinde karşılaşılan **bürokratik sorunlar**

Patent değerlerinin belirlenmesinde objektif kriterlerin sağlanamaması

Ticarileşme **sürecinin zor ve karmaşık** olmasından kaynaklanan güven eksikliği.

Sektörel yönlenime göre **patent önceliği** ve sunumu yapılamamaktadır

Patentlerin tek başına bir değer oluşturmaması nedeniyle başarısız girişimler sonrası **motivasyon kaybı**

Hedef odaklı tanıtımların yapılmasında eksiklikler

Doğru ve etkili firma tespitinin yapılamamasına dayalı yanlış stratejiler

Yatırımcı firmaların kısa sürede **yüksek gelir beklentileri**

Üniversite ve sanayi kuruluşları arasında **birlikte çalışma kültürünün yeterince gelişmemiş olması.**

Baktığımızda, patentlerin bir arz tarafı var; yani üniversiteler ve patenti sahaya süren kuruluşlar. Talep tarafı var; sanayi kuruluşları, yatırımcılar. Bir de koordinatör olarak Bakanlığımız söz konusu. Arz tarafına ait bugün birtakım sorunlarımız var. Nedir bunlar? Bir defa, biz patentlerimizi ve faydalı modellerimizi görünür kılmıyoruz. Tamam, yapıyoruz, ama görünür değil bunlar. Sınıflandıramıyoruz, sektörel ayırım yapamıyoruz. Mesela bilişim sektörüne, tutuyoruz, apayrı, farklı patentleri tanıtıyoruz. Burada iyi bir sektörel ayırım lazım. Onun dışında, iyi bir deneyimli ekip olması lazım. Bürokratik sorunlarımız var. Patent değerlerinin belli olmaması önemli bir sorun. Ve yine ticarileşme süreci zor ve karmaşık. Tabii, haklı olarak da sanayi kuruluşları burada biraz daha soğuk bakıyorlar, bu kadar yatırıma değer mi diyorlar. Tabii yatırımcı firmaların, kısa süre içerisinde yüksek gelir beklentileri var. O da bir süre sonra üniversite tarafını bezdiriyor ya da o çalışma disiplinini ne yazık ki bir türlü kuramıyorlar. Çünkü arada ciddi bir farklılık var.

Patentlerin görünür olması için ne yapacağız, çözüm ne?

Bir defa, bunları açacağız, web sayfaları oluşturacağız, çalıştaylar düzenleyeceğiz. İyi profesyonel ekipler oluşturmamız lazım; bunlar tasnifleyecekler, adeta bu sanayi kuruluşlarına sürekli angaje olacaklar ve tanıtacaklar. Aynı zamanda da verimlilik analizlerini ve raporlarını sürekli yayınlayacaklar ve politikalar geliştirecekler. Bunun dışında, Bakanlığın da yapması gereken birtakım şeyler var. Uygun mevzuatları, uygun teşvikleri, vergi muafiyetlerini dev-

reye sokmaları gerekiyor. En önemlisi de firmalar bunları ticarileştirdiği anda, piyasaya çıkarttığı zaman, rekabet açısından onları destekleyecek birtakım avantajları daha böyle somut hale getirmeleri gerekiyor. Tabii, bu kurullar, kısa ve öz, çarpıcı tekniklerle bu işin avantajlı yönlerini firmalara güzelce anlatacaklar ve firmaların da açıkçası o korkularını üzerlerinden atmaları gerekiyor.

Patentlerin Görünür Olması

- * Patent tanıtım web sayfasının düzenlenmesi
- * Üniversite ve sanayi kuruluşlarını bir araya getiren çalışmalar düzenlenmesi
- * Patent tanıtımı ve ticarileştirilme sürecini izleyen profesyonel ekiplerin oluşturulması
- * Sektör ayırımına göre patent sınıflaması yapılarak etkin tanıtımların yapılması
- * Verimlilik analizleri ve raporlar doğrultusunda yeni politikaların geliştirilmesi

Tabii, sanayi kuruluşları açısından da birtakım sorunlar var. Farkındalık ne yazık ki eksik. Herkes Ar-Ge kuruluşunu oluşturmaya çalışıyor, ama aslında üniversiteler bu açıdan çok ciddi bir alan, platform. Yurtdışında olduğu gibi, bunlarla iyi iş birlikleri oluşturmak çok daha akılcı. Kaynak, fon desteği çok önemli; onlar bundan korkuyorlar. Ticarileşme sürecinin yatırım için riskli bulunması, ticari potansiyelin yeterince öngörülememesi söz konusu. Bu ko-

nuda mutlaka iyi çalışmalar yapmak, somutlaştırmak lazım. Tabii, bürokratik zorluk ve engelleri ortadan kaldırmak gerekiyor. Ve bütün bunlar sonucunda da bu sorunlardan dolayı firmalar biraz uzak bakıyorlar.

Peki, ne yapacağız çözüm olarak? Son olarak da bundan bahsedelim. Ulusal ve uluslararası benzer ürünlerle rekabet edebilecek altyapının ve kaynak desteğinin mutlaka sağlanması gerekiyor. Burada da özellikle Bakanlığın bu konuda birtakım düzenlemelerle, onlara rekabet edebilecek ve yatırıma teşvik edecek birtakım platformları hazırlaması çok önemli.

Yükseklisans ve doktora öğrencilerinin desteğini alabilecek şekilde, eğitimlerin bir parçası olarak sanayi kuruluşlarında çalışabilecekleri bir altyapının sağlanması gerekiyor. 2244'ten dolayı şu anda üniversiteler rahatlıkla o sanayi kuruluşlarına gönderiyorlar, ama bunu daha da genişletecek, cazip hale getirecek birtakım düzenlemeler yapılabilir.

Patentlerin objektif değer tayinlerinin mutlaka yapılması gerekiyor, prosedürel işlemlerin hızlı düzenlenmesi gerekiyor. Ve özellikle üniversite tarafında oluşturulacak güçlü bir ekibin de sanayi kuruluşlarına aynı şekilde destek vermesi çok önemli. Onlardaki bu korkunun da bu şekilde azaltılacağını ve ortadan kaldırılacağını düşünüyorum.

Patentlerin Arz Tarafına Ait Sorunlara Çözüm Önerileri

- Patent Ekibinin Görev ve Sorumlulukları içerisinde tanıtım ve ticarileşmeye ağırlık verilmeli
- Patentlerin tasnifi ve özgün taraflarının ortaya konması
- Tanıtımlarda kısa, öz ve çarpıcı teknikleri kullanması
- Sektör analizi, piyasa koşulları, ticari potansiyel analizleri yapması
- Bu doğrultuda Sanayi Kuruluşu ve uygun patentlerin seçimi
- Ticarileşme sürecinde Sanayi kuruluşlarına da gerekli desteğin verilmesi
- Bakanlık ve Resmi kanallarla gereken bağlantının sağlanması
- Prosedürel engellerin ortadan kaldırılması
- Bakanlığın patentlerin ticarileşmesi sürecinde Üniversite-Sanayi faaliyetlerine destek sunabilecek bir Danışma ve Denetleme Kurulu oluşturması

Sanayi Kuruluşları İçin Çözüm Önerileri

- Başarılı ticarileşme sonrasında marketlenen ürünlerin ulusal ve uluslararası benzer ürünlerle rekabet edebilecek alt yapının ve kaynak desteğinin sağlanması
- Patentlerin ticari hale getirilmesi süresince üniversitelerde eğitim gören yüksek lisans ya da doktora öğrencilerinin desteğini alabilecek şekilde eğitimlerin bir parçası olarak sanayi kuruluşunda çalışabilecekleri alt yapının sağlanması,
- Patentlere objektif değer tayinlerinin yapılması ve prosedürlerin hızlı işleyişinin sağlanması
- Patent araştırması ve devlet desteğini almak üzere konuda deneyim sahibi ekip oluşturulması
- Başarılı ticarileşme karnesine sahip olan kuruluşlara kaynak aktarımı
- Büyük ölçekli Sanayi Kuruluşlarına AR-GE Merkezi açma şartının herhangi bir üniversite ile işbirliği sonucu ticari bir ürün geliştirme koşulunun sağlanması
- Teşvik edici yasal düzenlemelerin kapsamlı olacak şekilde revizyonu

- Başarılı ticarileşme öyküsüne sahip olan kuruluşlara vergi muafiyeti veya avantajları
- Bürokratik engellerin ortadan kaldırılması ve sürecin hızlanması konusunda hem üniversite hem de Bakanlık tarafında destek ekibinin oluşturulması

Yine vergi muafiyeti ve avantajları sağlanabilir, bu açıdan da teşvik edici birtakım unsurların devreye girmesi lazım. Teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Bestami ÖZKAYA
Yıldız Teknik Üniversitesi
Rektör Yardımcısı

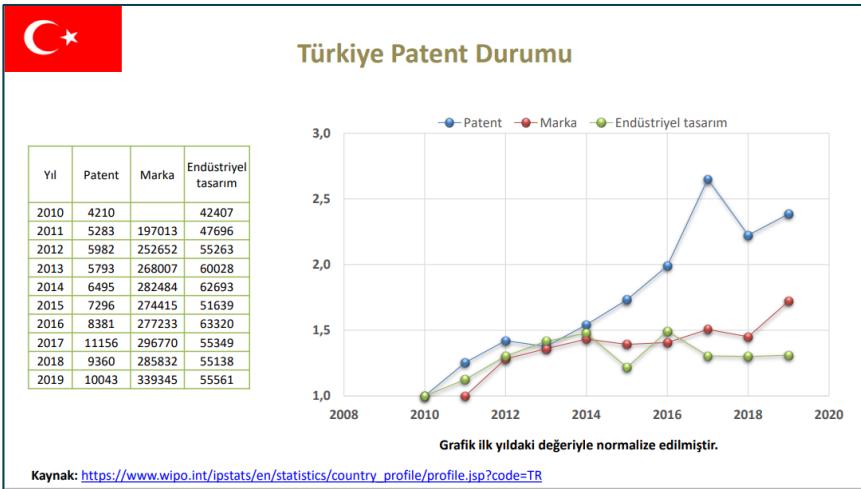
Öncelikle herkese sevgi ve saygılarımı sunuyorum. Böyle güzel bir etkinlik için emeği geçen arkadaşlara teşekkür ediyorum.

İÇERİK

- Patent durumu
- Üniversitelerin patente yönelik çalışmaları
- Global İnovasyon İndeksi
- Türkiye’de patent üretimine yönelik mekanizmalar

Bugünkü etkinlikte ben üniversite patentlerinin uluslararası durumları hakkında bilgi vermeye çalışacağım. Tabii, 10 dakikalık süre içerisinde dilim döndüğünce anlatmaya çalışacağım, ama hızlı bir şekilde, önemli noktaları sizlerle paylaşacağım.

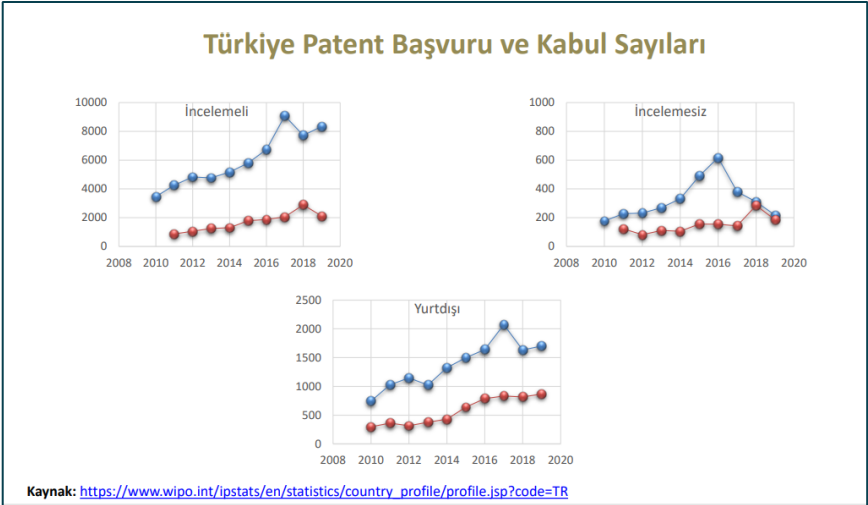
Öncelikle ülkemizin patent durumundan bahsedeceğim; kaç patentimiz var, son 10 yıldaki patent performansımızdan bahsedeceğim. Daha sonra üniversitelerin patente yönelik çalışmalarıyla ilgili Scopus veri tabanından elde ettiğim verileri ve bilgileri paylaşacağım. Bunlar çok enteresan bilgiler olacak sizler için. Aynı zamanda patent tabanlı Global İnovasyon İndeksiyle ilgili, 2020 yılına ait değerlendirmeden bahsedeceğim, ülkemizin konumun-

dan bahsedeceğim. Daha sonra Türkiye’de patent üretimine yönelik mekanizmalardan bahsedip sunumu tamamlamış olacağım. Türkiye'nin son 10 yıllık patent performansına bakacak olursak, az önce konuşan hocamızın da bahsettiği gibi, özellikle kalkınma planlarıyla birlikte, 2014’ten sonra çok ciddi bir atılım olmuş ve patent sayısında, başvuru sayısında çok ciddi oranda artışlar gerçekleşmiş. Ben bu grafiği şöyle yorumladım: Başlangıç yılı olarak 2010 yılını aldım ve 2010 yılındaki değeri, patent sayısını ve diğer değerleri bütün değerlere bölerek bir normalizasyon yaptım. Bu-

rada gördük ki, 2020'li yıllarda başlangıç yılı olan 2010 yılına göre 2.5 kat artmış patent başvuru sayısı. Diğerlerinin, yani marka ve endüstriyel tasarımın ise 1-1.5 kat arasında daha stabil bir oranda gittiği görülüyor. Ama patent başvuru sayısında çok ciddi oranda artış olduğu buradan görülebiliyor.

Şimdi de patent başvuru sayısı ve kabul oranlarına bakalım. Burada da yine incelemeli, incelemesiz ve yurtdışı patentlere bakıyoruz. Maviyle gösterilenler başvuru sayıları. Kırmızıyla gösterilenler

ise kabul oranları. Türkiye'den başvuran ulusal ve uluslararası patent sayılarına bakıldığında, çok ciddi düzeyde kabul oranlarının olduğunu görüyoruz.

Peki, yürürlükteki patent sayılarımız neler? Onlara bakacak olursak, Mart 2021 verilerine göre, 2019 yılı itibarıyla Türkiye'de yürürlükte olan patent sayısının 80 bin olduğunu görüyoruz.

Patent iş birliği anlaşması yapan ilk 10 kurum, kuruluş ve üniversitelere baktığımızda ise maalesef tek bir üniversitemizi görüyoruz,

Patent İşbirliği Anlaşması (PCT) Yapan İlk 10

Applicant	2018	2019	2020
ARCELİK ANONİM ŞİRKETİ	312	253	256
TURKCELL TEKNOLOJİ ARASTIRMA & GELİŞTİRME ANONİM ŞİRKETİ	25	15	31
T.C MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ	8	17	28
VESTEL ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	17	11	27
SANKO TEKSTİL İŞLETMELERİ SAN. VE TİC. A.Ş.	10	11	23
ECZACIBASI YAPI GEREÇLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	20	15	22
SANOVEL İLAC SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	15	38	22
HAVELSAN HAVA ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1	4	17
ASELSAN ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	11	26	15
TOFAS TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI ANONİM ŞİRKETİ	1	14	15

o da Medipol Üniversitesi. 2018, 2019 ve 2020'li yıllarda PCT anlaşması yapan tek üniversite Medipol Üniversitesi. Diğer kurum ve kuruluşlar da bu şekilde sıralanıyor. Daha önceki konuşmalarda da bahsedildiği gibi, bunlar genellikle sanayi kuruluşları, ilaç endüstrisi, Arçelik, Turkcell vesaire gibi kurum ve kuruluşlar. 2018, 2019 ve 2020 yılında ilk 10'a girmiş, patent anlaşması yapan kurum ve kuruluşlar arasında bunlar yer alıyor.

Peki, neden üniversiteler yok, bunun sebebi ne? Üniversitelerin yayınlarının patentlerdeki atıf sayılarını değerlendirdim. Yani yapı-

lan patentlerde üniversitelerin yayınlarına atıf yapılıyor mu veya patentlerde atıf yapılan yayın sayımız ne kadar, patentlerde Yıldız Teknik Üniversitesi yayınlarının atıf sayısı ne kadar, bunları değerlendirmek istedim. Son 10 yıldaki bizim değerlendirme kitap bölümü, makale, konferans bildirisi sayımız 6647. Ama Yıldız Teknik Üniversitesi yayınlarına atıf yapan patent sayısı oldukça düşük düzeyde, sadece 39. Diğer yayın sayılarının da oldukça düşük düzeyde olduğunu görüyoruz. Yani 1000 yayın başına patent tarafından yapılan atıf sayısı 6.

Diğer üniversitelerde de durum bundan farksız. Tüm araştırma üniversitelerini değerlendirecek olursak, aslında yüzde 1 ile binde 10 civarında değişiyor. Yani patentlerde bu üniversitelerin yayınlarına yapılan atıf sayılarının 1 ile yüzde 0.5 arasında çok düşük düzeyde olduğu görülüyor.

Yine burada da tüm üniversitelerin, 10 araştırma üniversitesi, 5 aday araştırma üniversitesi, toplam 15 üniversitenin atıf yapılan patent sayısı ve patentlerde atıf yapılan yayın sayısını değerlendirdim. Baktığımızda, bu üniversitelerde de yine patent odaklı çalışmaların pek gerçekleştirilmediği, yayınların sadece çıktıya, yayın çıktısına yönelik olduğu, proje ve patente dayalı yayınların ve projelerin gerçekleştirilmediği ortaya çıkmış oluyor.

Son yıllarda burada bir artış gerçekleşti. 1 milyon hedef koyuyorsak, üniversiteleri sanayicilerle bir platformda buluşturmak gerekir, bunu da buradan belirtmiş olalım.

Diğer üniversitelere, dünyadaki çok iyi üniversitelere bakacak olursak, burada yayın başına atıf sayısının yüzde 10-15'lere, 20'lere kadar çıktığı görülmekte. Bizde yüzde 1'lerde. Arada 10-15 kat kadar fark olduğu görülüyor.

Global İnovasyon İndeksine bakalım. Bu, 2020 yılında yayınlanan Global İnovasyon İndeksi. Tabii, bu indeks, Cornell Üniversitesi ile birtakım kuruluşlar tarafından gerçekleştiriliyor ve her yıl yayınlana-

Global Innovation Index 2020								
ÜLKELER	GENEL SIRALAMA (Skor)	KURUMLAR	BESERİ SERMAYE VE ARAŞTIRMA	ALTYAPI	PAZAR GELİŞİMİ DÜZEYİ	İŞ YAPMA KÜLTÜRÜ	BİLGİ VE TEKNOLOJİ ÇIKTILARI	YARATICI ÇIKTILAR
İsviçre	1 (66.08)	13	6	3	6	2	1	2
İsveç	2 (62.47)	11	3	2	12	1	2	7
ABD	3 (60.56)	9	12	24	2	5	3	11
TÜRKİYE	51 (34.90)	94	42	54	28	57	57	50

Toplam ülke: 131
Medyan (skor) : 30.94

Framework of the Global Innovation Index 2020

INSEAD
WIPAC
GLOBAL INNOVATION INDEX 2020

ıyor. 2007 yılında ise Birleşmiş Milletler tarafından benimseniyor ve yenilik ve fikri mülkiyet politikaları geliştirmek için bu indeks araç olarak yaygın bir şekilde ülkeler tarafından kullanılıyor.

Burada iki önemli çıktı var. Bir, girdi odaklı indeksler var, alt indeksler var, göstergeler var; bir de çıktı odaklılar var. Çıktıya bakacak olursak; bilgi ve teknoloji çıktıları var, bir de yaratıcı çıktılar var. Girdi odaklılar; insan potansiyeli, enstitüler, altyapı vesaire

gibi girdiler var. Bunların toplamı puanlanarak, yıllık olarak ülkelerin Global İnovasyon İndeksi gerçekleştiriliyor, değerlendiriliyor.

Böyle bakacak olursak, Türkiye hangi sıralamada? Toplamda 131 ülke değerlendirilmiş 2020 yılında, Türkiye 51'inci sırada ve toplam skoru da 34.90. İsviçre, İsveç ve ABD gibi ülkeler ilk üçü paylaşıyor bu Global İnovasyon İndeksinde. Burada yine kurumlar, beşeri sermaye ve araştırma, altyapı, pazar gelişmişlik düzeyi, iş yapma kültürü, bilgi ve teknoloji çıktıları, yaratıcı çıktılar diye alt indeksler var. Bunlar, az önce söylediğim gibi, iç ve dış çıktı ve girdi odaklı indeksler. Bunlar puanlanarak ülkelerin puanları, skorları gerçekleştiriliyor. Medyan 30 civarında. Türkiye'nin medyanın üzerinde, ortalamanın üzerinde bir performansta olduğunu görüyoruz, ama potansiyelinin altında bir performans gerçekleştirdiğini de birazdan göstereceğim grafikte göreceksiniz.

Bu indeks de yine çıktı odaklı. Şu maviyle gösterilen yer, Türkiye'nin konumu. Şu kesikli çizgiyle gösterilen yer ise en iyi ilk 10'un sıralaması. Performansımızın ortalamanın üzerinde, ama potansiyelimizin altında olduğunu söylemek gerekiyor.

Şunu böyle değerlendirmek istiyorum: X ekseninde bizim gayrisafi milli hasılamızı gösteriyor, Y ekseninde ise Global İnovasyon İndeksinde aldığımız puanı gösteriyor. 131 ülkeyi böyle sıralamışlar. Şu şekilde bir grafik var. Şu şekilde bir eğilim çizgisi oluşturulmuş.

Eğilim çizgisinin altında kalan ülkelerin ortalama performansın altında olduğu, üstünde kalan ülkelerin ise daha iyi performans gösterdikleri anlamına geliyor. Türkiye'nin konumu da şu gördüğümüz bölgede. Çizginin altında olduğu için, var olan potansiyelinin altında bir performansı olduğunu söyleyebiliriz, daha da geliştirilmeye açık olduğunu söyleyebiliriz. Patent odaklı Global İnovasyon İndeksine en iyi durumda olan ülkeler; İsviçre, Hollanda, İsveç gibi ülkeler. Bunlar burada sarıyla gösterilen bölgede, inovasyon liderleri olarak belirtilmiş. Başarılı inovasyon gerçekleştirilenler turuncuyla gösterilmiş. Beklenen düzeyde performans gösteren ve beklenenin altında performans gösteren ülkeleri de az önce görmüş olduk.

Az önceki konuşmacı söylediği için ben buranın üzerinde çok durmak istemiyorum. 11. Kalkınma Planıyla daha çok odaklanılmış ve bu sayı giderek üniversiteler tarafından artırılıyor.

Patent sayısının artırılması için mevcut mekanizmalar neler?

En önemlisi, teknoparklar, teknoloji geliştirme bölgeleri. Kuluçkalar, teknoloji transfer ofisleri, sınaî mülkiyet mevzuatı vesaire gibi mekanizmalarla patent sayısını artırmaya çalışıyoruz. Üniversiteler ile sanayi arasında köprü kuracak olan teknoloji transfer ofislerine baktığımızda ise, burada birtakım eksiklikler var. Pazar ihtiyaçlarına dair farkındalık eksikliği, pratiğe yönelik ve ticari ürün geliştirme amaçlı bilimsel çalışma yapma motivasyonu eksikliği, bireysel veya küçük gruplar halinde yapılan bilimsel çalışmalar sonucu bu tarz şeyler gerçekleşiyor.

Mekanizmalar

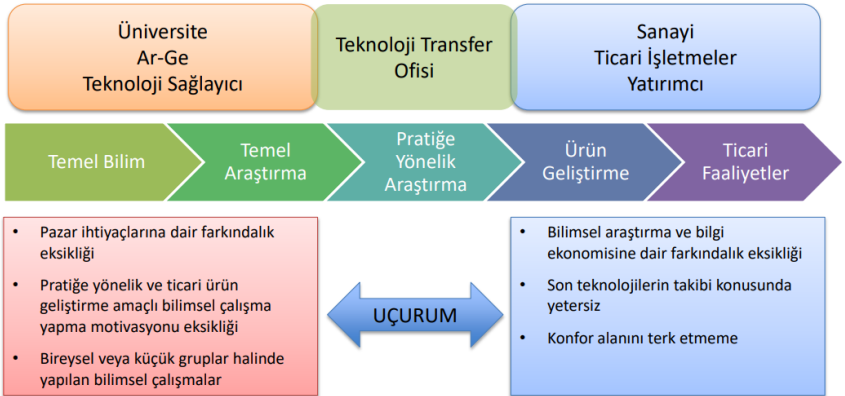
- **Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (Teknopark)**
- **Girişimcilik Ekosistemi (Kuluçka)**
- **Teknoloji Transfer Ofisleri**
- **Sınai Mülkiyet Mevzuatı (6769 SMK)**
- **Girişimci ve Yenilikçi Üniversite ve Araştırma Üniversitesi Kavramları**
(Yeterli ve sürdürülebilir bütçeler, Yüksek düzeyde dış gelir)
- **Destek Mekanizmaları (TÜBİTAK, KOSGEB, Kalkınma Ajansları)**
- **1702 Patent Tabanlı Teknoloji Transferi Destekleme Çağrısı**

Teknoloji Transfer Ofislerinde yapılması gerekenler, yani öneriler neler?

İş geliştirme ve organizasyon önerileri, teknoloji olgunlaştırma fonları vesaire gibi mekanizmalarla da bu sayının artırılacağını düşünüyoruz.

Teknoloji Transfer Ofisleri

Teknoloji Transfer Ofislerinde Yapılması Gereken Öneriler

- İş geliştirme ve organizasyon önerileri
- Teknoloji olgunlaştırma fonları
- Sınai mülkiyet yönetimi ve paylaşımı
- Girişim hızlandırma fonları ve hizmetleri
- İş geliştirme fonları ve hizmetleri
- Bilimsel dil ile sanayi dili arasında çeviri
- İnovasyon kültürünün yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılması
- Çoklu disiplinli çalışma kültürünün yerleştirilmesi
- Uygulamalı ve sanayi katılımlı eğitim müfredatının oluşturulması
- İnovasyon ilkelerinin ve süreçlerini geliştirilmesi
- Mentörlük programlarının oluşturulması
- Devlet politikalarına ve kanun koyuculara önerilerde bulunulması

Daha doğrusu, teknoloji transfer ofisi yerine, o mekanizmaya ilave olarak, üniversite ile sanayiciler arasında katma değer ofisi oluşturmak, inovasyon kültürünün yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılması açısından oldukça önemli. Çoklu disiplinli çalışma kültürünün yerleştirilmesi gerekiyor. İnovasyon ilkelerinin ve süreçlerinin geliştirilmesi gerekiyor. Mentörlük programlarının oluşturulması, devlet politikalarına ve kanun koyuculara önerilerde bulunulması gereki-

yor. Bu şekilde patent sayısında 1 milyon hedefine ulaşmamız gerekiyor.

Yıldız Teknik Üniversitesi olarak 2020 yılında aşağıdaki ülkelere giriş yapılmış durumda. Amerika Birleşik Devletleri 8, Japonya 3, Güney Kore 3, Almanya 2 gibi.

2016-2019 yılları arasında, 3 yılda 14 tane çıkış yapılmışken, sadece 2020 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi olarak 23 tane patentle ülkelere giriş yapılmış durumda.

Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Biraz hızlı geçmek zorunda kaldım, kusura bakmayın. Emeği geçen herkese teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

Prof. Dr. Hüseyin KIZIL
İstanbul Teknik Üniversitesi
Rektör Yardımcısı

Öncelikle böyle güzel bir organizasyon düzenlediğiniz için tebrik ediyorum. Hakikaten çok sayıda değerli hocamızı, değerli katılımcımızı bir araya getirmiş oldunuz.

Bu toplantıda farklı hocalarımız tarafından değişik konular ortaya konulacağı söylendi. Ben de ticarileştirilme sürecinde neler yaşanıyor, bu sorunlara ne tür çözümler getirebiliriz, onlarla ilgili kısaca konuşmak istiyorum.

Öncelikle şu şekilde bir bilgiyle başlamak istiyorum: Türkiye olarak neredeyiz? Biraz önce hocalarım çok güzel slaytlarla aslında bunları verdiler, belki biraz tekrar olacak, ama ben de kısaca değinmek istiyorum.

Biz, üniversite tarafı olarak, üniversite-sanayi işbirliğini ön plana çıkarmak istiyoruz. Dolayısıyla, üniversitelerde yapılan patentlerin ticarileştirilmesiyle ilgili sorunlar ne, ona odaklanmak istiyoruz.

- ABD'deki üniversitelerde ve federal araştırma laboratuvarlarında yılda yapılan lisans anlaşması sayısının patent başvurusu sayısına oranı %40 ile %50 arasında değişmektedir. Çok büyük bir oran bu. Yani her iki patentten biri ticarileştirilmeye doğru gidiyor gelişmiş ülkelerde.
- TÜBİTAK Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programı çerçevesinde desteklenen 30 üniversitede 2015-2020 yılları arasında bu oran ortalama %5 düzeyinde gerçekleşmiştir. Yani tescil edilen her 100 patentten 5 tanesinin ancak ticarileşebildiğini görüyoruz.
- Aynı dönemde teknoloji transfer ofislerinin fikri hakların ticarileşmesinden elde ettiği gelirin toplam gelirlerine oranı %2,6 düzeyinde kalmıştır.

Patentlerin Sanayiye Sunumunda Yaşanan Sorunlar Nelerdir?

Bu sorunları şöyle sıralamaya çalıştım, bazı çözüm önerilerimiz de olacak. Aslında hepimizin yaşadığı problemler şunlardır:

- Akademik çalışmaların, teknoloji hazırlık seviyelerinin düşük olması ve ticarileştirmek için çok erken aşamada olmaları. Hepimiz laboratuvarlarda çalışmalar yapıyoruz. Bu laboratuvarlarda yaptığımız çalışmalar kısıtlı bütçelerle oluyor. Genelde yaptığımız çalışmaları ancak prototip aşamasına belki getirebiliyoruz, belki getiremiyoruz. Bu da sanayi kuruluşları için henüz yeterli düzeyde olmuyor, ticarileştirilme aşamasına gelmiş olmuyor.

- Üniversite portföyünde yer alan buluşların, firmaların ihtiyacını tam olarak karşılamıyor olması.
- Sanayi ekosisteminin, üniversitelerle teknoloji alışverişi konusuna mesafeli durmaları. Üniversite-sanayi iş birliğini yıllardır konuşuyoruz, ama hepimizin bildiği gibi henüz istenilen seviyeye getirebilmiş değiliz.
- Patentli teknolojilerin, firmaların var olan sistemlerine entegrasyonu sırasında karşılaşılabilecek mali ve teknik sıkıntılar.
- Sunulan teknolojilerin, sanayi tarafından satın alınması ya da lisanslanması yerine kendi Ar-Ge ekipleri tarafından geliştirilmeye çalışılması. Sanayi kuruluşlarının üniversitelerden hazır bir teknoloji almak yerine, kendi Ar-Ge ekiplerini kurup, baştan sona tüm süreçleri geliştirmeye çalışıyor olmaları.
- Teknoloji sağlayıcı kuruluşların mevzuat gereği izlemesi gereken lisanslama veya devir prosedürlerinin tam olarak net olmaması ve uzun zaman alması.
- Sanayinin teknolojiye talep göstermesi halinde karşılaşıacağı maliyetin altına girmek istememesi.

Üniversite tarafında da sorunlar var. Bunları da şöyle sıralayabiliriz:

- Araştırma ve ürün geliştirme bütçelerinin yetersiz olması. Biraz önce söylediğim gibi, TRL seviyesi düşük seviyelerde kalıyoruz maalesef. Bunun da birincil nedeni, araştırma-geliştirme bütçelerinin maalesef yetersiz kalması, projelerin devamının getirilememesi.

- Akademik buluşlarda buluş sahiplerinin ticarileştirme süreçlerini planlamaması. Biz akademisyenler genelde bir buluş yapıyoruz, inovatif düşüncelerimiz var; fakat bunun sonunda nasıl ticarileşeceğiyle ilgili planları da baştan yapmıyoruz. Evet, teknoloji transfer ofislerimiz var; fakat bir taraftan da ilk aşamadan itibaren bunun ticarileştirilmesi düşünülerek, buna göre çalışmaların yönlendirilmesi, yapılması gerekiyor.
- Ticarileştirme faaliyetleri sonucunda elde edilecek gelirin akademisyene ve süreç yönetimini takip eden teknoloji transfer ofislerine aktarımı konusunda mevzuat açısından yaşanan sorunlar.

Peki, neler yapabiliriz?

Birincisi, üniversiteler ve sanayinin erken aşamada ve daha yoğun bir iş birliği içine girmesi gerekiyor. Bir araştırma belli bir sürece gelmeden önce, sanayinin ihtiyaçlarına yönelik olarak üniversite ve sanayinin bir araya gelmesi ve projenin başlangıcında bu süreci, eğer patent çıkacaksa patent süreçlerini de birlikte götürmeleri gerekiyor.

Uygun bir firma bulunması durumunda, erken aşamada olan buluşların ürüne dönüşmesi ve sanayinin kullanabileceği seviyeye gelebilmesi için firma-üniversite ortaklığında ulusal ve uluslararası fonlara başvurulması.

Üniversitelerdeki patentlere sanayi kuruluşları tarafından talep gösterilmesini sağlamak amacıyla açılan TÜBİTAK 1702 Patent Lisans Çağrısı gibi desteklere başvuru konusunda sanayicilerin teşvik edilmesi.

TÜBİTAK çok güzel destekler veriyor. Burada oranları görüyoruz. Hepimizin bildiği gibi, büyük kuruluşlar için yüzde 60, KOBİ'ler için yüzde 75 ve proje bütçeleri de yaklaşık 2 milyon TL. Bu, üniversite ve sanayi kuruluşlarını özellikle patent alanında bir araya getirmek için oldukça güzel bir destek. Sanayi kuruluşlarının birçoğunun bunlardan haberdar olmadığını düşünüyoruz. Dolayısıyla, üniversitelerin teknoloji transfer ofislerine burada büyük görevler düşüyor.

Üniversiteler hangi alanlarda daha fazla buluş bildirimi alıyorsa o sektörlerde öncü firmalarla iş birliği protokolleri imzalanabilir. Daha en başında odak teknolojiler belirlenerek, üniversitelerin özellikle fokus olduğu alanlar belirlenerek -burada özellikle küçük üniversitelerden bahsetmek doğru olabilir, büyük üniversitemiz hemen hemen birçok konuda araştırmacılara sahip- odak teknolojilerde belli sektörlerdeki öncü firmalarla işbirliği protokolleri imzalanabilir ve bu protokoller kapsamında, üniversiteler tarafından alınan buluş bildirimleri başvuru aşamasına geçmeden önce sektör bazlı sınıflandırılıp firmalara götürülebilir. "Biz bu şekilde bir çalışma yapmak istiyoruz, şu tür araştırma projeleri geliştirmek istiyoruz" diyerek hem birlikte fonlara başvurulabilir hem de sektörlerle buluş bildirimleri esnasında buluşa katılım, dâhil olma ta-

lepleri değerlendirilebilir. Bu sayede patent masrafları karşılanabilir. Biliyorsunuz bu, teknoloji transfer ofislerinin üzerinde büyük bir mali yük. Patentli ürün firma tarafından ticari değere dönüştürüldüğünde, üniversiteye ve akademisyene gelir aktarımı yapılabilir. Dolayısıyla, biz eğer daha en başında sanayiye bu işlerin içine çekebilirsek hem patent süreçlerinde hem patent sayısının artmasında ciddi gelişmeler sağlayabiliriz. Dolayısıyla, üniversite ile sanayinin daha patent başvuru aşamasında çok yakın bir şekilde çalışıyor olmaları gerekiyor.

Bu şekilde yaptığımız zaman, sanayinin ihtiyacına yönelik patent başvuruları gerçekleştirilmiş olur. Özellikle üniversite-sanayi iş birliği önündeki en büyük engellerden bir tanesi, sanayinin öncelikli ihtiyaçlarına üniversitelerin direkt olarak karşılık veremiyor olmasıdır. Biliyorsunuz, sanayicilerden en fazla aldığımız şikâyet bu. Dolayısıyla, ilk aşamada, erken aşamada iş birliği geliştirilebilirse, sanayinin ihtiyacına yönelik patent başvuruları da bu sayede gerçekleştirilmiş olur. Ticari değere dönüşebilecek buluşlara patent sürecinde dâhil olunmuş olur ve sanayiye aktarılamayacak buluşlar için de patent harcamalarının önüne geçilmiş olunur.

Teknoloji transfer ofisleri kurulduğunda biliyorsunuz, çok yoğun bir şekilde patent başvuruları alınıyordu. Şu anda teknoloji transfer ofislerinin mali yapılarında da patent harcamaları önemli mablağlar oluşturmuş durumda. Her yıl bu patentlerin ücretlerinin

ödeniyor olması, yeni patent başvurularının da bir şekilde kısıtlanmasına yol açıyor. Üniversite-sanayi iş birliği direkt olarak ilk aşamada gerçekleştirilebilirse, bunun da önüne geçilebilir diye düşünüyoruz.

Çözüm Önerileri

- Üniversiteler, sanayi ile erken aşamada ve daha yoğun bir iş birliği içine girmelidir.
- Uygun bir firma bulunması durumunda erken aşamada olan buluşların ürüne dönüşmesi ve sanayinin kullanabileceği seviyeye gelebilmesi için Firma-Üniversite ortaklığında Ulusal ve Uluslararası fonlara başvurulabilir.
- Üniversitelerdeki patentlere sanayi kuruluşları tarafından talep gösterilmesini sağlamak amacıyla açılan TÜBİTAK 1702 Patent Lisans Çağrısı gibi desteklere başvuru konusunda sanayiciler teşvik edilmelidir.
- Büyük ölçekli müşteri kuruluşlar için destek oranı üst sınırı % 60, KOBİ niteliğindeki müşteri kuruluşlar için destek oranı üst sınırı %75'tir.
- Başvurulan projelerin bütçesi en fazla 2.000.000 ₺.
- Üniversiteler hangi alanlarda daha fazla buluş bildirimi alıyorsa o sektörlerde öncü firmalar ile iş birliği protokolleri imzalanabilir.

Protokol kapsamında:

- Üniversiteler tarafından alınan buluş bildirimleri başvuru aşamasına geçmeden önce sektör bazlı sınıflandırılıp, firmalara götürülebilir.
- Firmaların buluşlar üzerinde sürece dahil olma talepleri olur ise ortak başvuru yapılabilir.
- Patent masrafları ortaklaşa ödenebilir.
- Patentli ürün firma tarafından ticari değere dönüştüğünde Üniversiteye ve Akademisyene gelir aktarımı yapılabilir.

Benim söyleyeceklerim bu kadar. Tabii, bize verilen süre 10 dakikayla sınırlı olduğu için bu kadarıyla özetlemiş oldum. Teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. İrşadi AKSUN
Koç Üniversitesi
Rektör Yardımcısı

Değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Benim de sunumum, teknoloji transferinde yaşanan sorunlar ve çözümleri üzerine.

Hüseyin hocamız gayet güzel açıkladı; üniversitelerin sorunları nelerdir, gayet güzel anlattı. Benim yaptığım sunumun büyük bir kısmını, sağ olsun Hüseyin Bey aktardı. Ben de onun üzerinden geçerken, Türkiye'deki ekosistemi birazcık anlatacağım. Ticarileşme ekosisteminde ne gibi destekler var ve nerelerde zorlanıyoruz, buna değineceğim.

İÇERİK

- Teşvikler
- Başvuru Sayıları
- Lisans Anlaşmaları
- Sorunlar
- Çözüm Önerileri

Teşvikler deyince, Türkiye'de TÜBİTAK'ın verdiği ve KOSGEB'in verdiği, TÜBİTAK 1602 Patent Destek Programı, KOSGEB Sınai Mülkiyet Teşvikleri ve projelerin içinden ayrılan kaynaklarla aslında patent alınması yönünde oldukça cömert teşvikler var. Ayrıca 1513 Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programının kurulmasıyla, onların da hedeflerinden bazıları, patent alınması ve patent alındıktan sonra bunların lisanslanması veya ticarileştirilmesi yönünde. Bu destekleri bulabiliyoruz üniversiteler olarak. Peki, yeterli mi? Yeterli değil, daha da fazla olabilir. Ama biraz sonra oraya da geleceğim. Daha fazla olursa daha fazla lisanslayabilir miydik? O da ayrı bir sorun.

Peki, ticarileşme konusunda yine TÜBİTAK destekli BİGG-İşbirlikleriyle Ticarileşme Desteği var. Burada da oldukça iyi bir şekilde destekler geliyor ve ticarileşecek şirketler aslında büyük bir fon kaynağına ulaşabiliyorlar. Göreceli olarak, başlangıçta daha küçük, ilerledikçe daha büyük kaynaklara ulaşabiliyorlar.

Tabii, KOSGEB'in de teşvikleri var burada, sadece TÜBİTAK'ın değil. KOBİ Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı var. Bu da yine şirketleşme yönünde yatırımcılara yahut girişimcilere önemli destekler sağlıyor.

Demin bahsettim, 1513 Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programı da var. Üniversitelerdeki ana misyon eğitim, ikinci ana

misyon araştırma. Bu program, yeni gelen üçüncü bir misyon olan yenilikçilik misyonunu desteklemek üzere kurgulanmış bir yöntemdi. TÜBİTAK, 2012 yılında 10 üniversiteyle başladı, daha sonra 25 üniversiteye teknoloji transfer ofisi desteği sağladı ve bunları da yıllar içerisinde takip etti; kaç patent çıktı, ne kadar lisanslandı, bunları takip etti. Ve son birkaç yıldır da hedef veriyor. Diyor ki, şu kadar patent çıktısı olacak, şu kadar lisanslama yapacaksınız. Ve bu konuda da güzel, yani ulaşması zor, ama en azından takip edilebilen bir sistem kurguladı.

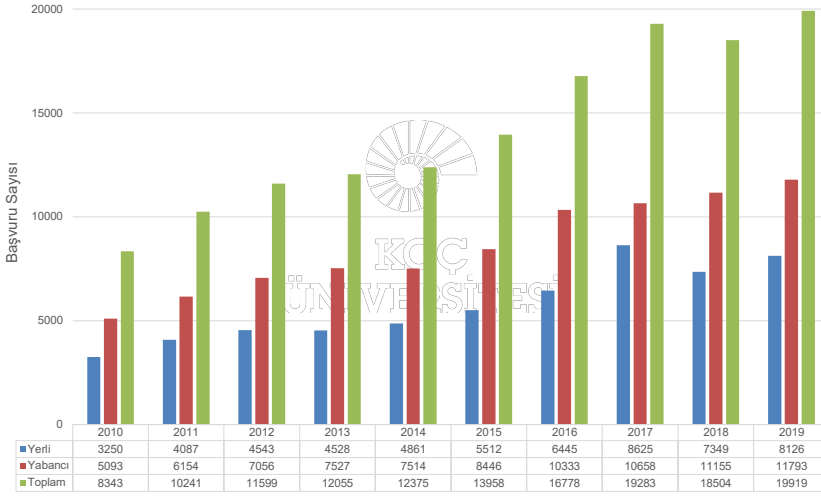
Üniversitelerin görevi aslında bilgiyi üretmek ve bilgiden de ticarileşmeye geçecek yolu kurgulamak; patent ve kuluçka merkezleri, teknoparklarda oluşturdukları küçük yapıların daha sonra büyük ticari yapılara bürünmesini sağlamak. Ama bunu tek başına yapacak gücü yok.

Buradan yıllara göre patent sayılarına bakacak olursak; gördüğünüz gibi, patent sayıları yıllar içerisinde artış gösteriyor. Yeşille gösterilenler toplam patent. Yurtiçi ve yurtdışı patentler kırmızı ve maviyle gösteriliyor. Patent sayılarımız artıyor.

Yurtiçine bakıldığında, her ülkenin kendi içerisinde yaptığı patent başvurularına bakıldığında, Türkiye'nin yeri çok da kötü görünmüyor. Yani iyi bir patent başvuru sayısı yapıyoruz. Önceki konuşmacılar da zaten bunu gösterdiler. Sıkıntı patent sayılarında değil, lisanslama sayılarında. Bahsedildi, lisanslama sayılarımız, oranlarımız çok düşük. Burada da yine aynı düşüklükten bahsediyoruz.

Patent Başvuru Sayıları Yıllara Göre Dağılımı

• *Kaynak : Türk Patent ve Marka Kurumu 2018 Faaliyet Raporu*
Türk Patent ve Marka Kurumu Patent Başvurularının Orijine Göre Dağılımı

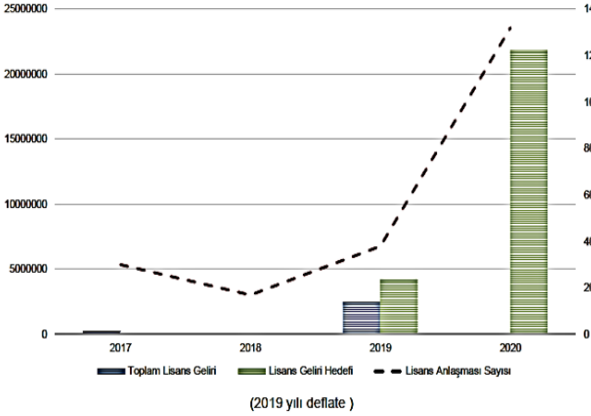
Bunu da adreslemek için TÜBİTAK dedi ki, madem lisanslamada sıkıntı var, ben şirketlere teşvik vereyim, lisanslasınlar. TÜBİTAK dedi ki, ben yeni bir program önereyim, bununla lisanslasınlar. Ve o programda da şirketlerin boyutuna göre yüzde 60 ve yüzde 75 oranlarında, eğer lisanslarsa, bunun lisanslama ücreti ve ticarileşmesiyle ilgili kısımlarda destek sağlıyor.

Ekosistemde kaynaklardan bahsettik. Dedik ki, kaynaklarımız var gibi görünüyor; TÜBİTAK destekliyor, KOSGEB destekliyor, proje veren kamu kurumları destekliyor, Avrupa Birliği projeleri destekliyor. Aslında üniversiteler için patent almakta veya ticarileşme

1513'ten Desteklenen Patent Başvuruları ve Lisans Gelirleri

LİSANS GELİRLERİ VE LİSANS ANLAŞMALARI

- TTO'ların en zorlandıkları alan üniversitelerin patentlerini ekonomik değere dönüştürmektir
- 2019 lisans geliri gerçekleşme oranı %59
- 2019 yılında lisans gelirleri ilk defa «milyon» mertebesine ulaşmıştır

* Kaynak : 2020 USIMP Teknoloji Ticarileştirme Ulusal Ekosisteminin Değerlendirilmesi Çalışmayı TUBİTAK 1513 Sunumu

işlemi yapmakta çok maddi bir sıkıntı var gibi görünmüyor. Tabii ki patenti sürdürmekte sıkıntı var. Eğer patenti aldıysanız, bunu 2-3 yıl sürdürmeye kalkarsanız ve özellikle PCT patenti ve yurtdışı girişleri de yaparsanız maliyet çok artıyor ve bu sürdürülemez hale geliyor.

Peki, sorunlar neler?

Teknoloji hazırlık seviyesi, TRL dediğimiz seviyenin üniversitelerde düşük olması. Çünkü araştırma istiyorsunuz akademisyenden, yayın yapsın istiyorsunuz ve yayınları da iyi dergilerde yapsın istiyorsunuz, özgün olsun istiyorsunuz. Bu yayınlar otomatikman TRL seviyeleri düşük olan araştırmalarda oluyor. Bunun diğer tarafını

yapmaya, TRL seviyesini yükseltmeye başladığınızda, o daha çok geliştirme kısmına giriyor, o da bazı üniversitelerimizin misyonu dâhilinde görülüyor.

Teknolojinin Transferinde Yaşanan Sorunlar

- Üniversitelerden ortaya çıkan patentlerin erken aşama teknolojisi olması sebebiyle TRL seviyelerinin düşük olması.
- Akademisyenlerin araştırmalarına dayanarak ortaya çıkardığı buluşların sanayinin problemini çözmesine uzak olması.
- Akademisyenler, buluşu ortaya çıkarırken sanayi ile ortak bir çalışma yapmadığı için, buluşu firmalarla eşleştiren sıkıntı yaşanması.
- Henüz patent kültürünün yeni olduğu coğrafyada, sanayi tarafında lisanslama bilincinin/farkındalığının olmaması.

Akademisyenlerin heyecanlandıkları konular daha çok temel konular ve uygulamanın en başındaki konulara heyecanlanıyorlar. Bunları biz eğer bir noktaya getireceksek biraz önce konuşan arkadaşlarımızın da söylediği gibi, baştan şirketlerle bir araya getirmemiz gerekiyor.

TÜBİTAK bunun da farkına vardı, 2244 diye bir proje getirdi. 2244, doktora projesi. Sanayinin desteğiyle doktora programı yapıyor-

sunuz ve doktora süresince sanayi o işin içerisine elini soktuğu için, sanayiyle birlikte tezi tanımlıyorsunuz ve oradan çıkacak buluşları da sanayinin ortak olarak patentlemesi ve ticarileşmesini istiyorsunuz. Bu da var. Burada belli bir başarı sağlandı, ama hâlâ yeteri kadar bir başarı getirmedi, bunun için de belli adımlar atılıyor.

Çözüm Önerileri

- Üniversite-sanayi işbirliği projelerinin sayısının artırılması.
- Mevcut patentlerin TRL seviyesinin artırılması için sanayi ile projeler yapılması.
- Akademisyenlerin buluşları kapsamında şirketleşmesine destek olunması.
- Sanayi tarafında patent ve ticarileşme bilincinin geliştirilmesi.

Aslında benim burada son olarak belki vurgulamaya çalışacağım şey bu sonucusu. Biz, Koç Üniversitesi olarak en büyük sıkıntıyı bu noktada yaşıyoruz, sanayiye ikna etmekte zorlanıyoruz. Sanayinin bakışı şu: "Bana 1 yıl içerisinde, 2 yıl içerisinde geri dönüşü olan patentleri getirin. Ben kısa zamanda bunun kâra dönmesini bekliyorum." Bu bakış aslında girişimcilik ve yenilikçilik ekosistemine uygun bir bakış değil. Bu bakış daha çok marjinal kâra uygun. En başta konuşan arkadaşım dedi ki, biz yükte ağır, pahada hafif ürünler geliştiriyoruz. Yani kâr marjları düşük ürünler geliştiriyoruz. Ve ondan mutluyuz. Biz marjinal kâra odaklanıyoruz. Hâl-

buki eğer sizin odağınız marjinal kâr değil de daha büyük, bizim yıkıcı teknoloji dediğimiz teknolojilerse, burada yapmanız gereken şey, risk almak, üniversitelerle daha uzun süreli ilişkiler kurmak ve bu sürece başından girmek. Biz süreci sonuna getiriyoruz, patenti alıyoruz, götürüyoruz, şirket şirket dolaşıyoruz. Koç Üniversitesi olarak son 2 yılda herhalde 300'e yakın şirketin yönetimiyle, Ar-Ge'siyle görüştük. Bu, Türkiye'nin her tarafında; KOBİ'si de var, büyük şirketleri de var. Kaç tane patentinizi lisansladınız dersiniz; 1 tane. Düşünün, 300'e yakın şirket, 1 tane lisanslama yapabildik.

Yani o kadar ilginç bir şey ki, istiyor ki direkt ürünündeki bir noktayı geliştiren bir patent olsun. O zaman bu zaten patent olmuyor, olsa da faydalı model oluyor, şirketin kendisinin yapması doğru oluyor, üniversitenin yapması doğru olmuyor. Üniversitenin yapması gereken şey, şirketin ürününde bir çığa yukarıya atmak; aynı ürünü bir adım öne geçirmek değil, farklı bir ürünle yeni bir ticari olgu çıkartmak, yeni bir ekonomik katkı çıkartmak. Ama bu, bu şekilde görülüyor şirketlerimiz tarafından. Bunu biz TÜBİTAK'la da Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'yla da görüştüğümüzde ilettik. Dedik ki, üniversitelere verdiğiniz bu teşvikler güzel, teşekkür ederiz, gayet de iyi, alıyoruz, kullanıyoruz; ama eğer sanayi lisanslamak istemezse, sizin bana lisans kotası koymanız benim onu lisanslayacağım anlamına gelmiyor, çünkü alıcı yok.

Sözlerimi şöyle bağlayayım. Üniversiteler olarak üstümüze düşeni yaptığımızı düşünüyorum. Ama sanayinin bu konuda biraz daha fazla risk alan, daha girişimci olması gerektiğini düşünüyorum. Herkese çok teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Erol İNCE
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
Rektör Yardımcısı

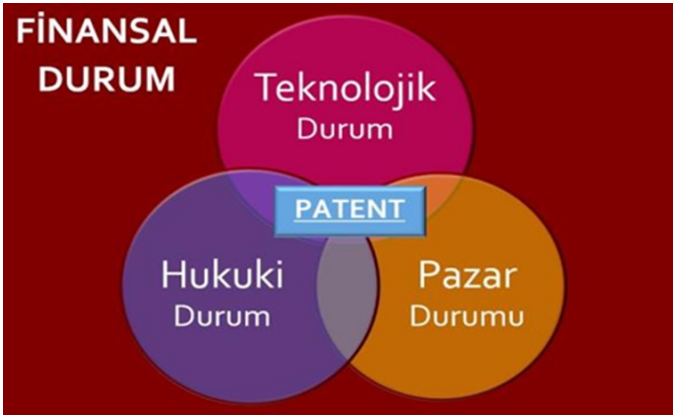
Ben de kısa bir sunum hazırladım, özellikle değerlendirme konusuna dikkat çekeceğim. Patent değerlendirme hakikaten ülkemizde henüz çok yeni olan bir konu. Ben, kısaca nedir bunun açıkları ve ne tür durumları var, bunlardan bahsetmek istiyorum.

Patent değerlendirme nedir?

Bir patentin oluşturduğu veya oluşturabileceği parasal değer tespit edilmesi işlemidir. Tabii, patentler teknik bir bilgiyi ticarileşebilir varlık haline dönüştürebilen varlıklar aynı zamanda.

Patentin değerini etkileyen unsurlar var.

Bunlar; patentin değerlendirme amacı, değerlendirme raporunun niçin kullanılacağı, patentin değerlendirme zamanı, patentin kullanım şekli, kalan hukuki koruma süresi, bir de patente ilişkin tekniğin faydalı ömrü. Bunlar patentin değerini etkileyen başlıca unsurlar. Bunların sayısını artırmak mümkün. Finansal durum dediğimiz, aslında bir patentin değerlemesini yaparken dikkate alınması gereken konular.

Teknolojik durum, patentin teknolojik durumu nedir, bunun ortaya konulmasıdır. Az önce TRL seviyelerinden bahsettik. Bir de hangi teknoloji alanına, katma değerli ürün olarak hangi katma değerli ürün grubuna giriyor, bunun ortaya konulması gerekiyor. Pazar durumu, sizin ticarileştirmek istediğiniz patentin pazar durumu, yani bu ürüne olan talep ve pazarda yer bulması, pazar büyüklüğü gibi hususlar anlamında değerlendirilmeli.

Hukuki durum dediğimiz de koruma süresi ve bunun üniversiteye- se eğer paydaşı, yani ticarileştirmeyi yapacak ve sektörle buluşturacak olan, sektörün bunu almadaki yaklaşımı ne olacak, doğrudan bir lisanslama mı yapacak, yani tamamen bir lisans bedeli olarak almak mı, yoksa kârdan kazanç olarak mı ya da cirodan pay olarak mı, bunların ortaya konulması gerekiyor.

Patentin Değerini Etkileyen Başlıca Unsurlar

1. Patentın değerleme amacı (değerleme raporunun ne için kullanılacağı),
2. Patentın değerlenme zamanı,
3. Patentın kullanım şekli,
4. Kalan hukuki koruma süresi,
5. Patente ilişkin tekniğin faydalı ömrü.

Patent değerlemesiyle ilgili olarak ölkemizde henüz bir standart ve tam anlamıyla oluşmuş bir literatür de mevcut değil aslında. Onunla ilgili olarak şunu söyleyebilirim. Özellikle mesela Almanya'da, patent değeri oluşturulmasına yönelik kullanılmakta olan standartlar mevcut. Ama Türkiye'de bu husus henüz emekleme aşamasında. Birçok patent firmamız veya teknokentlerdeki firmalar patent değerlemesi yapıyorlar, iyi de paralar talep ediyor bu konuda. Ama birkaç farklı firmaya yaptırdığınız zaman farklı değerler ortaya çıkacaktır diye de düşünmüyor değilim.

Patent değerlemesi niçin yapılmalı veya neden yapılmalı?

Bir, lisanslama yapacağınız süreçte, ben bunu ne kadara lisanslamalıyım, takribi olarak ne kadarlık bir pazarlık payım var ve ne mertebede bir bedel talep etmeliyim, bunları ortaya koymak için patent değerlemesinin yapılması gerekiyor.

Neden Patent Değerlemesi Yapılmalıdır?

- Lisanslama
- Devir
- İcra/İflas/Rehin
- Şirket varlıklarının değeri
- Vergi Muafiyeti
- Çalışan buluşlarında çalışana ödenecek bedelin tespiti
- Üniversite buluşlarında öğretim elemanlarına ödenecek bedelin tespiti

Devir için, yani patenti devretmek adına, toplam bütçe olarak ne kadar bir para talep etmeliyim, bunu bilmek için patent değerlemesinin yapılması gerekiyor.

Bir şirketin iflas, rehin ya da icra gibi hususlarda gerçek olarak değerinin bilinebilmesi için patent değerlemesi yapılması gerekiyor. Bu patentleri bankalardan kredi çekmede bile kullanabileceğiniz bir meta olarak düşünebilirsiniz.

Şirket varlıklarının değerini ortaya koymak için patent değerlemesinin yapılması gerekiyor. Bunun üzerinde de biraz durmak istiyorum. Bugün yurtdışına, Amerika Birleşik Devletleri'ne baktığınız zaman, şirketlerin varlıklarının yüzde 20'si duran varlıklar, yüzde 80'i ise dönen varlıklardan oluşuyor.

Yani makine, teçhizat, donanım gibi varlıkların değeri oran olarak oldukça az; ama patent gibi, özellikle dönen varlıklar dediğimiz varlıkların değerinin oldukça yüksek olduğunu görüyoruz. Türkiye'de durum tam tersi; yüzde 80 duran varlık, yüzde 20 dönen varlık olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tabii ki burada biraz daha zamana ihtiyacımız var. Özellikle sanayi tarafında, patentin niçin kıymetli olduğu, kendisine ne değer katacağı, bundan ne kadar para kazanacağı hususunda ciddi bir bilinç oluşturacak ve bu patentlerin farkında olmasını sağlayacak mekanizmaları kurmamız lazım. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'yla olabilir, Türk Patent ve Marka Kurumu aracılığıyla olabilir veya ticaret ve sanayi odalarıyla bu tür çalışmalar yaparak sektörel bazda belki de patentlerin, üniversite patentlerinin ya da diğer patentlerin bir borsasının, bir pazarının oluşturulması, önümüzdeki zamanlarda düşünülmesi gereken konular arasında yer alıyor diye düşünüyorum.

Vergi muafiyeti de oldukça önemli bir konu. Özellikle kurumlar vergisinde, eğer siz bir patenti iş yapmak üzere ticarileştiriyorsanız, yüzde 50 muafiyet gibi oldukça önemli muafiyetler söz konusu.

Çalışan buluşlarında çalışana ödenecek bedelin tespiti de önemli. Sizin bir patentiniz var diyelim. Genelde üniversitelerde yüzde 30

üniversite, yüzde 70 de buluşçulara aittir. Kanunda da der zaten, buluşçuların en azından yüzde 30'dan az olmayacak şekilde buluş sonucunda elde edilen gelirden pay almaları diye ifade edilir.

Üniversite buluşlarında öğretim elemanlarına ödenecek bedelin tespiti için de değerlendirme oldukça önemli bir konu.

Peki, patent değerlendirme yöntemleri olarak neler var?

Temel olarak dört tane yöntem var aslında; maliyet metodu, gelir metodu, pazar metodu ve diğer değerlendirme metotları. Bunlar üzerinde çok detaylı olarak durmayacağım.

Maliyet metodunda; yeniden üretme metodu ve yerine koyma ya da yenileme metodu var.

Maliyet metoduna baktığımız zaman, maliyet metodu aslında değerlemeye konu olan patentin geliştirilmesinde katlanılan maliyet veya yerine koyma ve yeniden geliştirme maliyetlerinin dikkate alınmasıyla ortaya çıkan bir teknik. Ancak, maliyet yaklaşımı bir patentin gelecekteki potansiyelini yansıtmaması nedeniyle çok da dikkate alınan bir yöntem değil.

Gelir metodu var. Bu, şu anda en çok başvuru yöntemlerinden biri. Bunda da gelir artış metodu, kâr dağıtım metodu, tekliften kurtulma metodu gibi metotlar ve bunun için de kâr farkı analizi gibi yöntemler var. Ama şu an sektörde ne var dersanız; yatırım geri dönüş analizi, satışın yüzde 5'i metodu, yüzde 25 kuralı, kar-

şılaştırmalı kuvvetli yanlar analizi, diğer telif oranları, tespit metotları teknoloji faktörü gibi parametreler var. Ulaşılabilir maksimum kâr metodu da var.

Patent Değerleme Yöntemleri

1. Maliyet Metodu

- Yeniden Üretim Metodu
- Yerine Koyma Metodu (Yenileme)

2. Gelir Metodu

- Gelir artış metodu
- Kar dağıtım metodu
- Teliften kurtulma metodu
- Kar farkı analizi
 - o Yatırım geri dönüş oranı analizi
 - o Satışın %5'i metodu
 - o %25 kuralı (pratik kural)
 - o Karşılaştırmalı kuvvetli yanlar analizi
 - o Diğer telif oranları tespit metotları Teknoloji faktörü
- Ulaşılabilir maksimum kar (UMK) metodu

3. Pazar Metodu

- Satış karşılaştırma metodu
- Pazar odaklı yerine koyma maliyeti metodu
- Karşılaştırmalı gelir farkı metodu

4. Diğer Değerleme Metodları

- Risk ayarlamalı bugünkü net kar metodu
- Olasılık ağaçları metodu
- Mento Karlo metodu
- Duran varlıklar için seçeneekli Değerleme Metodu

Yatırımın geri dönüş oranı analizi, oldukça fazla kullanılan bir yöntem. Yani kişi bu patente vermiş olduğu parayı işletmesine ne kadar sürede geri alacağını ilk önce ona bakıp karar veriyor. Uzun vadeli düşünmüyor veya bu ne kadar kısa sürede olursa benim risk faktörüm düşer diye düşünüyor.

Diğer metot ise satışın yüzde 5'i metodu. Bu da çok başvurulan bir yöntem. Satış cirolarından yüzde 5 oranında bir kâr talep etmek veya yüzde 5'inin patent karşılığı olarak talep edilmesi, en çok başvurulan yöntemlerden biri.

Bir diğeri de yüzde 25 kuralı. Bu da elde edilecek net gelirden yüzde 25'inin patent bedeli olarak talep edilmesi yöntemi olarak karşımıza çıkıyor.

Önemli metotlardan biri de pazar metodu. Bunun alt metotları olarak da şunları görüyoruz: Satış karşılaştırma metodu, pazar odaklı yerine koyma maliyeti metodu ve karşılaştırmalı gelir farkı metodu.

Tabii, sizin patentinizin hangi teknoloji alanına hitap ettiği ve pazarının büyüklüğü, pazarda talep görmesi konusu patentin değerlemesinin yapılmasında çok önemli. Tabii, bunun için de bu bahsettiğim pazar verilerine ulaşabilmeye ilgili bir sistematik yapının olması lazım. Şu an Türkiye'de özellikle değerlendirme hususunda, bu toplantıyı beraber yaptığımız Adres Patent bu anlamda çalışma yapıyor, Bursa firmamız Erdem Kaya da yapıyor, yine Türk Tech

var mesela, Türk Tech de yapıyor, başka firmalar da yapıyor. Sanırım ben bu şekilde bir pazar araştırması veya patent değerlemesi yapsam, her bir firmadan farklı sonuçlar elde edeceğim diye düşünüyorum.

Diğer değerlendirme metodlarına baktığımız zaman; risk ayarlamalı bugünkü net kâr metodu var, olasılık ağaçları metodu var, Monte Karlo metodu var ve duran varlıklar için seçenekli değerlendirme metodu var.

Patent değerlemede kullanılan kriterler neler?

Patentinizi değerlendirme yaparken, istem sayısı, patentin ne kadar komplike olarak çalışıldığı, neye cevap vereceği; patentin kalan ömrü, sizin ne kadar kârlı bu işi yapabileceğinizle ilgili süre; patentin aile boyu, yani hangi gruba, hangi alana hitap ettiği; teknoloji sınıfı; ürün yaşam döngüsü, bu özellikle işletme derslerinde

Patent Değerlemede Kullanılan Kriterler

- İstem Sayısı
- Patent Kalan Ömrü
- Patent Aile Boyu
- Teknoloji Sınıfı (IPC) Kodu
- Ürün Yaşam Döngüsü
- Potansiyel Pazar Payı
- İhlal Tespit Yönteminin Zorluğu
- Teknolojik Düzeyi
- İtiraz Durumu
- Geriye Doğru Atıf Sayısı
- Tescile Kadar Geçen Süre
- Rakip Firmaların Sayısı

oldukça fazla anlatılır, yani bu ürün ne kadar süre pazarda yer alabilecek, kısa ömürlü mü, uzun ömürlü mü; potansiyel pazar payı, ihlal tespit yönteminin zorluğu, teknolojik düzeyi, itiraz durumu; geriye doğru atıf sayısı, patentin atıf alması da oldukça dikkat edilen bir husus; tescile kadar geçen süre ve rakip firmaların sayısı da patent değerlemede oldukça önem arz ediyor.

Farklı değerlendirme amaçlarına göre patent değeri yöntemleri var. Bunlar; gerçeğe uygun pazar değeri, gerçeğe uygun değer, pazar değeri, geçmiş değer, elde etme değeri, kullanım değeri, yatırımcı değeri, hak sahibi değeri, sigorta edilebilir değer, teminat değeri ve vergi üzerinden değer şeklinde sıralanabilir.

Evet, patent değerlemeyle ilgili olarak aktarmak istediğim konular bunlar. Yani genel itibarıyla, dediğim gibi Türkiye'de şu anda patent değerlendirme konusunda çalışan firmalar var; ama henüz tam anlamıyla oturmuş bir standart, bir mekanizma söz konusu değil.

Patent Değeri Çeşitleri

- Gerçeğe Uygun Pazar Değeri
- Gerçeğe Uygun Değer
- Pazar Değeri
- Geçmiş Değer
- Elde Etme Değeri
- Kullanım Değeri
- Yatırım (yatırımcı) Değeri
- Hak Sahibi Değeri
- Sigorta Edilebilir Değer
- Teminat Değeri
- Vergi Üzerinden Değer

Değerleme konusunda ne kadar doğru sonuç elde ettiğimiz de henüz çok sağlıklı veriye ulaşamadığımız bir noktada.

Akademisyenler eğer patent üzerine bir şirket kuracaklarsa, üniversiteyle bir lisans anlaşması yapması gerekiyor, bir lisans bedeli ödemeleri gerekiyor.

Türk Patent ve Marka Kurumu, bu hususta hatta geçen hafta bir girişimde bulundu, patent uzmanı almak için; ama Türkiye'de yetişmiş, nitelikli, bu şekilde patent uzmanı sayısı az. Üniversiteler olarak aslında bu sayıyı artırmamız gerekiyor. Ar-Ge merkezlerinden bahsettik, TTO'lardan bahsettik, bu havuzları besleyecek patent uzman sayısını artırmamız gerekiyor ülke olarak. Teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ayşe ODMAN BOZTOSUN
Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakóltesi
Öğretim Üyesi

Tüm katılımcıları saygıyla selamlıyorum. Ben de sizin duygu ve düşüncelerinize aynen katılıyorum. Benim bu konuyla ilgili ilk sunumumu yaptığım yıl 2011'di. O günden bugüne özellikle üniversite yöneticilerimizin bu konuyla ilgili hem bilgi düzeyi hem de bu konuyla ilgili çalışmaları o kadar verimli bir şekilde arttı ki, üniversitelerimiz de çok şanslı, bizler de tabii ki çok şanslıyız.

Ben de kısaca üniversite patentlerinin hukuki dayanağı konusunda bilgi vereceğim. Ancak, hazırın gördüğüm kadarıyla zaten son derece bilinçli ve bu konuda pratikten de gelen bir bilgi sahibi. O nedenle fazla ayrıntıya girmek istemiyorum.

Ali Bey'in sunumunda 5G teknolojisine dair patentler cümlesi geçince hemen Erdal Arıkan hocamızı hatırladım. Biliyorsunuz, Bilkent Üniversitesi Öğretim Üyesi kendisi. Huawei, onun çalışmalarından giderek bu 5G teknolojisini geliştirdiği için kendisine özel bir tören de düzenlemişti. Şimdi biz ülke olarak bu 5G teknolojisi

üzerinden kaç tane patent alacağımızı konuşuyoruz. Bu, bilimi yapma ile onun patente dönüşümü arasındaki oran farklılığına da belki bir örnek olabilir diye burada dile getirmek istedim.

Bugünün konusu, patentlerin ticarileştirilmesi; ama konuya yine üniversitenin fikri mülkiyet varlığı olarak bakmamız gerekir. Üniversitenin patentleri yanında, tasarımı, eser sahipliği, hatta markası da bu portföyün içerisinde yer alıyor. Bunların bazıları örneğin patentin ticarileştirilmesini kolaylaştırıcı nitelikte. Eğer siz patentin adına markayı koyarsanız, o ticarileşme sürecinde kolaylaştırıyor işi ve masrafı karşılığında sağlayabileceği fayda düşünüldüğünde, belki biraz daha bu konuda geniş bakmak gerekiyor. Biz hep işin köküne odaklanıyoruz, değer aktarmaya odaklanıyoruz; ama bu kolaylaştırıcıları da göz önünde bulundurmamız gerekiyor. Faydalı model diyoruz, daha büyüğü düşündüğümüz için belki faydalı model gözümüze küçük görünüyor; ama teknik bilimler okullarımızı düşündüğümüzde, yine bazı üniversitelerin özellikle geniş teknisyen kadrolarını düşündüğümüzde, hemşirelik fakülteleri gibi, böyle birçok pratik çözüm üretilen yerler olduğunu düşündüğümüzde, buralardan da yine ciddi toplumsal fayda çıkabileceğini göz önünde bulundurmamız lazım. Yani böyle geniş bir portföyde bakmak gerekiyor. Ama tabii ki amiral gemisinin ticarileşmiş patent ve değer aktarımı olduğunu unutmamamız gerekiyor.

Üniversite patentlerinin öyküsü ne zaman başladı?

Bunun dillendirilmesi ta 2000’li yılları buluyor, ama adı ne zaman konuldu? 2017’de konuldu, 10 Ocak 2017’de Sinaî Mülkiyet Kanunu’nun yürürlüğe girmesiyle. Bu, üniversitelerin farkında olmadığı bir konu değildi aslında. Amerika Birleşik Devletleri’ndeki BDO Yasası örnek gösterilir, oradan bizim de esinlendiğimiz söylenir. Artık üniversitelerin de bu patent için başvuru hakkının geçmesiyle her şeyin değişeceği söyleniyordu. Ama aslında bu yanlış bir algıydı. 2000’li yıllardan başlayarak doğru bir politika izlendi. Teknoloji transfer ofisleri bünyesinde kadrolar geliştirildi, bölgesel farkındalık artırıldı. Yani o arayüz yapıları, ticarileşmeyi sağlayacak olan arılar diyelim, yetiştirilmeye başlandı.

Konu neydi? Mülkiyet sorunuydu. Sinaî Mülkiyet Kanunuyla yapılan değişiklik ne oldu? Üretim elemanlarının üzerinde olan patent için başvuru hakkı üniversiteye geçmiş oldu. Ama bu bir başvurmayı isteme hakkı. Burada, acaba bu bir yükümlülük mü diye düşünülebilir; yani üniversiteler açısından, üniversitede geliştirilen herhangi bir buluşun mutlaka başvurusu yapılması gerekir mi? Kanuna baktığımızda, bunun aslında bir yükümlülük olarak düzenlenmediğini görüyoruz. Ancak burada üniversite yöneticilerinin de aklında hep şu var: “Burada bir değer geliştiriliyor. Acaba bunun başvurusunu yapmazsak, sonrasında bir Sayıştay denetimi olduğunda, bu değer varken neden yararlanmadığımız yönünde sorgulanabilir miyiz?” Bu önemli bir sorun. Sayıştay denetimi, bütün kamu kurumlarının olduğu gibi, üniversite yöneticilerinin de çokça göz önünde bulundurdukları bir şey ve konuyla ilgili mev-

zuatla birlikte aslında birçok belirsizlikler içeren bir süreç. Bu önemli bir sorun.

Ne yönde aşılması gerekiyor?

Eğer başvurursa üniversite, öğretim elemanına veya öğrencisine veya üniversitede staj yapan kişiye, "Tamam, ben istiyorum, patent için başvuracağım" derse, bir süreç başlıyor ve o andan itibaren, yani ben başvuracağım dediği andan itibaren artık yükümlü. Yani inisiyatifi kullandı ve o yükümlülüğü üzerine aldı. Bundan sonraki süreç maalesef halen net olarak kurgulanamadı, yani kopukluklar var. Bu kopukluklardan dolayı da bu arayüz yapıları, teknoloji transfer ofisleri zorluklar yaşıyorlar. Enerjinin büyük bir kısmı da ticarileştirmeye yönelik faaliyetlere değil, bu bürokratik engelleri bir şekilde aşmaya odaklanıyor.

Nedir bu zorluklar?

İhale süreci. Burada bir kamu malı söz konusu olduğu için, onun bir prosedüre uygun şekilde sunulması gerekiyor. Hâlbuki lisans süreci, devir süreci her zaman böyle açık artırma usulüyle yürüyen süreçler değil. Çoğu zaman da firmalar bu konuyla ilgili güvenceler istiyorlar, kendileri o süreçte bir güven ilişkisi oluşturmak istiyorlar. Bu, işin bir yanı, yani ticarileştirme aşamasındaki yanı. Her nasılsa bu ilişki bir şekilde başarılıp kurgulanırsa, bu sefer de gelirin dağıtımı açısından Hazine'yi ilgilendiren sorunlar var. Hazine şu ana kadar devreye girmedi. Hâlbuki bizim bir döner sermaye

sistemimiz var, biliyorsunuz. Devlet üniversiteleri açısından onun da yenilenmesi gerekiyor. O süreç revize edilmeden YÖK nezdinde bir girişimde bulunuldu; bir Teknoloji Transfer Ofisi Anonim Şirketi kurulsun, bu yapı üzerinden yapılsın diye. Ama orada da bir köprü oluşturulmadı. Çünkü mülkiyet kimde? Üniversitede. Ticarileştirmeyi kim yapacak? Kurulmuşsa eğer, Teknoloji Transfer Ofisi Anonim Şirketi yapacak. Peki, bu köprüyü nasıl kuracağız, o mülkiyet o tarafa nasıl geçecek? Teknoloji Transfer Ofisi Anonim Şirketine haydi geçirildi diyelim, ondan sonra gelen gelir üniversiteye ve öğretim üyesine nasıl aktarılacak? Çünkü bu işi Sınai Mülkiyet Kanunu şu noktada bıraktı: Gelir elde edildi, öğretim elemanına gelirin üçte birinden az olmayacak kadar bir pay verilecek, geri kalan kısım da üniversiteye öz gelir olarak kaydedilir. Burada bıraktı. Bu, maalesef bizim 6 yıl önce de konuştuğumuz bir sorundu, halen de konuşuyoruz. En son 21 Nisan tarihinde Üniversite-Sanayi İş birliği Merkezi Platformu bir toplantı düzenledi, ben de katıldım ve gördüm ki, teknoloji transfer ofisleri hâlâ aynı dertten muzdarip. Muhtemelen değerli yöneticilerimiz de bu sorunlardan haberdar, onların da YÖK nezdinde girişimde bulduklarını tahmin ediyorum. Ancak, bu bir sacayağı. Yani bir yandan YÖK, bir yandan Hazine ve Maliye Bakanlığı, bir yandan da Sayıştay'ın da aslında devrede olduğu; hem üniversitelere bu konuda bir öngörülebilirlik sağlandığı hem de güven verildiği bir sürecin geliştirilmesi gerekiyor.

Bu aşamada ben Hüseyin hocamızın önerilerini çok kıymetli buluyorum. Diğer hocalarımız da sanırım kendisini desteklediler. Yani

şu an itibarıyla kanımca en akılcı yaklaşım, TRL seviyelerimizin de düşük olduğunu dikkate alarak ve halen bu kültürün gelişmekte olduğunu dikkate alarak, mümkün olduğunca erken aşamada, o buluşların masraflarını üniversite üzerine çekmeden, o yükümlülük altına girmeden ve sanayinin ihtiyacı olabilecek sorunlara da öğretim elemanının odaklanmasını sağlayacak şekilde bir araya getirmek. Yani erken aşama fonlardan yararlanmak.

Bu noktada, Yüksek Öğretim Kanunu'nda biliyorsunuz, döner sermayeye dair 58. Maddeye bir K bendi eklenmişti; orada Ar-Ge gelirinin vergisiz yüzde 85'inin projeyi yürüten öğretim üyesine kalacağı da belirtiliyor. Bu açıdan da çok cazip. TTO'larımızın bunu iyi bir şekilde kurgulayacaklarına eminim, kurguladıklarında gelir aktarılabilir. Bir yandan da sanayi firması patenti alma yönünde teşvik edilebilir. Burada üniversitenin kattığı değer ne olacaktır? Teknoloji transfer ofisi vasıtasıyla arayüz yetkinliği olacaktır. Gelir almayacak mıdır? Tabii ki alabilir. Bu da sözleşmesel kurguya bağlı olarak gerçekleşecek bir şey. Belki düzenli bir patent geliri olmayacaktır; ancak mutlaka bir proje geliri olarak geri dönecektir.

Dolayısıyla, bizde havuz ile sopa biraz yanlış yerleşmiş görünüyor. Yani havucun fikri mülkiyet olması gerekiyor; sopanın da eğer orada rekabeti kısıtlayacak düzeyde bir sorun olursa, rekabet hukuğu olması gerekiyor. Bizde şu anda havuç girişimcilik endeksi gibi görünüyor, üniversiteler bir yarışa sokulmuş durumdadır. Yani

onun için kendi patentlerini aldıklarını ve kendilerinin lisanslama yaptıklarını göstermeleri gerekiyor. Ki bu gerçekten zor bir şey şu aşamada, mevzuat açısından da zor. Sopa da ne? Sayıştay denetimi. Yani orada bir heyula gibi duruyor, yarın öbür gün neyle suçlanacaklarını bilemiyorlar. Bunun düzeltilmesi gerekiyor.

Son olarak korumayla ilgili sorulan soruya cevap vereyim. Biliyorsunuz, paten başvurusu yapıldığı andan itibaren koruma başlıyor. Aynen tescilli bir patent gibi. Ve kanunun kendi içerisinde de birtakım mekanizmalar var. Ama var olduğu süre boyunca zaten sonuç doğuruyor. Belki birtakım güvenceler alınabilir; ama bu zaten ticarileşirken, pazarlık yapılan firma da bu durumu biliyor. Hatta tescil edildikten sonra dahi patentin hükümsüzlüğü ileri sürülebilir. Dolayısıyla, böyle mutlak bir garanti yok. Patent başvurusu yapıldığı andan itibaren statü aynıdır. Ben de burada sözlerime son vermek istiyorum. Çok teşekkür ediyorum.

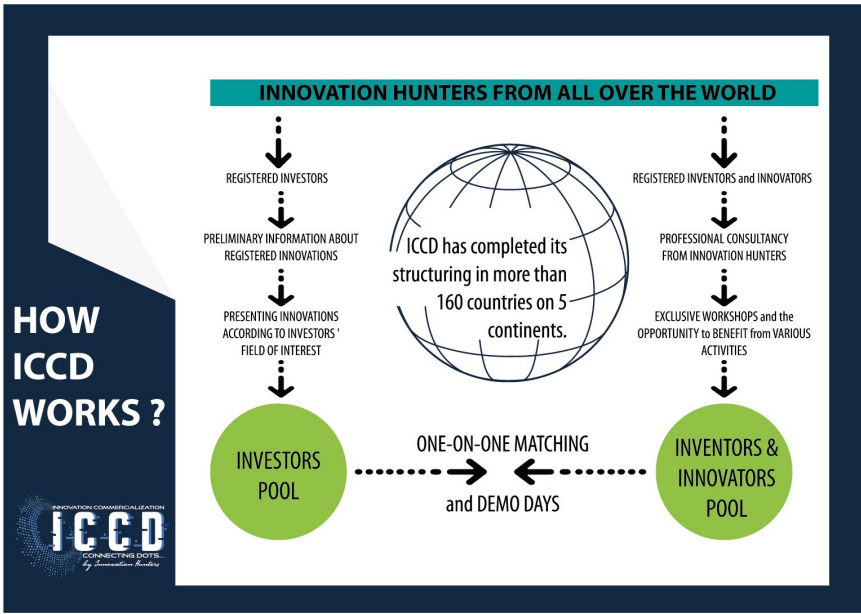
Koray ŞAHİN
ICCD (Küresel Ticarileştirme Aracılık
Programı) Avrupa 1 Bölge Koordinatörü

Bu kadar değerli katılımcının, değerli konuşmacının arasında bize de yer verdikleri için Türkiye Patent Hareketi Platformu'na ve Adres Patent'e de teşekkürlerimi iletmek istiyorum.

Tabii, konunun profesyonelleri olarak uzmanları olarak hocalarımız çok değerli bilgiler aktardılar. Sorun esasında belli. Bir de sorunun şöyle bir durumu var. Sırf ülkemize ait bir sorun da değil bu. Bizim uluslararası network'ümüzden ve yaptığımız işten çıkardığımız sonuç, dünyanın çoğunda esasında bu sorunlar devam ediyor, ama bölgeden bölgeye bazı farklılıklar gösteriyor. Biz burada işin birazcık daha çözüm tarafındayız. En azından çözümün bir parçası olmaya çalışıyoruz. Böyle söylemek daha güzel olacak diye düşünüyorum. Biz ne yapıyoruz bu alanda, bunlardan biraz bahsetmek istiyorum.

Bundan yaklaşık 6 ay önce, 2 senelik bir ön çalışmanın sonucunda, buluştan ticarileştirmeye kadar geçen periyotta ekosistemin

içinde yer alan tüm aktörleri bir arada toparlayabileceğimiz ve girişimcilere birebir sağlanacak danışmanlıkla ticarileştirme şanslarını artırmaya ve onları yurtiçinde sınırlı kalmayıp özellikle yurtdışındaki yatırım grupları ve direkt üreticilerle de buluşturabilecek ICCD adını verdiğimiz Küresel Ticarileştirme Aracılık Ağı'nı hayata geçirdik.

Ana aksiyon planımız, buluşmalar ile yatırımcı ve üreticiler arasında ticarileştirme görüşmelerinde bir köprü görevi üstlenmek ve bunu yaparken de birebir danışmanlıkla girişimciye ihtiyacı olan konularda partnerleriyle birlikte destek sağlamak.

Şu anda ICCD projesi 160'tan fazla ülkede faal bir program. Dünyanın farklı yedi bölgesinde oluşturduğumuz bölgesel ofisler ve

bu bölgesel ofislere bağlı merkezlerle, kendi sorumluluk bölgelerindeki girişimciler ve yatırım gruplarını oluşturduğumuz havuza aktarıyoruz her bölgeden ayrı ayrı. Bu şekilde her bir bölge ofisi, kendi yatırımcılarına ICCD etki bölgesinden havuza kaydedilen girişimleri sunabiliyor. Aynı zamanda diğer bölge ofisleri aracılığıyla da sorumluluk bölgesindeki girişimleri ulaştırmakta zorluk çektikleri bölgelerdeki yatırımcılara sunabiliyor. Esasında tamamıyla karşılıklı bir etkileşimden bahsediyoruz burada.

Tabii, tüm bu işlemleri gerçekleştirirken de girişimcinin ve girişimin yatırımcı karşısında hazır hale gelebilmesi için program içerisinde, biraz önce bahsettiğim partnerlerimiz aracılığıyla mentörlük, fikri ve sınaî mülkiyet hakları, pazarlama, birebir danışmanlık, seminer ve çalıştaylarla da girişimcilere destek sağlıyoruz.

Tabii burada bunu belirtmemde de fayda var diye düşünüyorum. Adres Patent de sağ olsun, geniş vizyonu ile bu proje içerisinde, bu program içerisinde, ICCD programının Avrupa fikri ve sınaî mülki haklar partneri olarak sistemimiz içerisinde yer alıyor. Onlara yeniden teşekkür etmek istiyorum.

ICCD programı içerisinde önemseydiğimiz birkaç önemli nokta var. Birincisi, motivasyon seviyesi, hocalarım da sunumlarında bahsettiler. İkincisi, etki alanımız. ICCD, bir pazar yeri projesi değil. Birebir danışmanlıkla girişimciyi aktif tutma ve yatırımcıyı hazırlama konusunda ciddi efor sarf edilen bir program.

Diğer bir önemli konu ise etki alanımız. Ki bu konuda çok iddialıyız. ICCD, her teknoloji hazırlık seviyesinden buluş ve girişimi programa kabul ediyor. Küresel bazda yatırım grupları tarafından ağırlıklıla startup'lara, hatta scaleup'lara daha fazla şans verme konusunda bir eğilim var. Bizim de datamız içerisinde mevcut yatırım gruplarının hangi aşamada ve hangi sektöre ağırlık verdikleri de kayıt altına alınıyor. Yani her buluşu, bizim programımıza kaydedilen her buluşu portföyümüz içerisindeki her bir yatırım grubuna sunmuyoruz; o yatırım grubunun ilgilendiği sektöre, ilgilendiği aşamadaki yatırımlara göre sentezleyip, ondan sonra sunuyoruz. Yani doğru buluşu, doğru yatırımcıya, doğru zamanda sunuyoruz.

Tabii ki sırf yatırım gruplarıyla sınırlı kalmıyoruz. Burada sanayiye çok önemsiyoruz. Bizim sistemimize kaydolan buluş ve girişimleri sektörlerine göre ayırarak çok detaylı bir incelemeden sonra -ki her bir girişim ve buluş için yaklaşık 2-3 günlük bir süre harcanıyor- bu buluşa ihtiyacı olan direkt üreticiye sunuyoruz. Bu şekilde programın çok daha hızlı ve çok daha etkin şekilde ilerlediğini gördük. Bu şekilde de startup ve scaleup'lardan ayrılıp akademik ve bireysel buluşçuların da şanslarını artırmaya aracılık yapıyoruz. Daha önce de belirttiğim gibi, Ocak 2021 itibarıyla faaliyete geçirilmiş bir program ICCD. Şu an için sistemde 500'ün üzerinde girişim ve buluş kaydımız var ve 2021'in başından günümüze kadar yüzde 10'luk bir kısmını üreticiler ve yatırımcı gruplarıyla götürmeyi başardık. Çeşitli turlardan sonra -bayağı bir süre alıyor

zaten bu, sizlerin de takdir edebileceği gibi- 2 adet girişim için de şu an son aşamaya geldiğimizi belirtebilirim.

Bu rakamları niye verdim? Konuşmamın en başında söylediğim gibi, çözümün bir parçası olmaya çalışıyoruz ve artık özel sektörden de birilerinin bu işe ciddi bir şekilde yaklaşıp destek vermesini sağlamak istiyoruz. Evet, teknoloji transfer ofislerinin, teknoparkların ciddi anlamda emekleri var, bunların hepsine saygı duyuyoruz. Ama özel sektörün de desteğiyle, bu ekosistemi, ticarileştirme sorununu birazcık daha yurtiçinden yurtdışına taşıyarak çözmek en büyük gayemiz. Ve bizim gibi bazı platformların da bu ekosistem içerisinde çoğalması başarı hikâyelerini çok çok daha fazla ortaya çıkartabilecektir.

Benim esasında söyleyebileceğim çok şey var, sunumların başından beri de aldığım notlar vardı, ama tekrardan kaçınmak için onların hepsini geçiyorum. Benim söyleyebileceklerim bu kadar. Dedğim gibi, bir şekilde çözümün parçası olmaya çalışıyoruz ve küresel bazda, yani yurtiçi bazında değil, küresel bazda yaşanan bir zorluk var, onu aşmak için gayret ediyoruz. Yurtiçinde zaten bir şekilde herkes birbirine ulaşabiliyor, ama küresel bazda bir zorluk var ve küresel bazda yaşanan bu zorluğu aşıp Türk ekosistemine bunu katmak, bu program içerisindeki en büyük hedeflerimizden bir tanesidir.

DEĞERLENDİRMELER

Dr. Öğr. Üyesi İlker KÖSE
Medipol Üniversitesi TTO Yöneticisi
(Moderatör)

Öncelikle güzel açılış konuşması için çok teşekkür ediyoruz Ali Yüksel Bey'e. Gerçekten de değindiğiniz noktalardan patent değerlendirme ve prototip merkezleri konusunda almamız gereken mesafe var. Bu konuda çalışan üniversiteler olduğunu da biliyoruz, belki birkaçını bugün değerli hocalarımızdan dinliyor olacağız.

Patent Hareketi Derneği Başkanı Ali Çavuşoğlu Bey'e, çok teşekkür ediyoruz. Önemli konulara değindiniz gerçekten. Ümit ediyorum ki 2029'da bu 1 milyon patent hedefine ulaşırız. Ki sizin de söylediğiniz gibi, bunun için kapasitemiz olduğuna hepimiz inanıyoruz. Diğer taraftan, verdiğiniz sayılardan, maddi olmayan varlıkların oranının şirket değerlemelerinde yüzde 90'a kadar çıktığı ve patentin markayla da doğrudan ilişkili olduğu, en azından istatistiksel olarak aralarında anlamlı bir ilişki olduğu görülüyor. Yine anlattıklarınızdan, patent değerlemenin sadece patentin lisanslanmasında değil, şirket değerlemesinde de önemli bir rolü olduğunu not ettim. Çok teşekkür ediyorum.

İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcımız Mustafa Oral Öncül hocamıza kısa ve öz sunumunuz için çok teşekkür ediyorum. Önemli noktalar not ettik konuşmanızdan. 1990-94 arası 6. Kalkınma Planı gerçekten bu konunun gündeme geldiği önemli dokümanlardan bir tanesi. Belki bunun biraz öncesinde, Türkiye'nin ilk bilim politikası olan Türk Bilim Politikası (1983-2003), 20 yıllık Türk Bilim Politikası dokümanını ekleyebiliriz; ama maalesef hiçbir maddesi uygulanmamış bir plandır. Ardından 1993-2003 şeklinde bir başka, müstakil bir bilim politikası yayınlandı. Bunlar kalkınma planlarından hariç yapılan planlar. Orada da bu kalkınma planı sonuçlarına benzer bir akıbeti görmek mümkün. Ama hiç olmazsa Türk Patent Kurumu bu politikalar çerçevesinde kurulabildi ve bugünlere gelebildik. Ümit ediyoruz, tespit ettiğiniz problemleri önerdiğiniz çözümlerle çözerek yarın daha güzel bir noktaya geliriz ülke olarak.

Yıldız Teknik Üniversitesi Rektör Yardımcımız Bestami Özkaya hocama değerli sunumları için çok teşekkür ediyoruz. Konuşmanızda özellikle patentlerden yayınlara, yayınlardan da patentlere atıf yapma konusuna odaklanmanız çok dikkat çekiciydi gerçekten. Diğer taraftan, PCT sayılarında üniversitelerimizin yerini belirttiniz.

Özel sektör içerisinde sadece bir üniversite var; ama diğerlerinin de olmaması için bir engel yok doğrusu. Global İnovasyon İndeksinde bahsettiniz, yedi ayrı boyutta girdi ve çıktı odaklı göstergelere dayalı olarak hesaplama yapan bir indeksi bize tanıttınız. Türkiye'nin yerini de grafiklerle gösterdiniz. Anladığımız üzere,

aslında potansiyelimiz daha yukarıda olmaya izin veriyor, ama bunun biraz altındayız.

İstanbul Teknik Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Hüseyin Kızıl hocam, sunumunuz için teşekkür ediyoruz, çok değerli bilgiler aldık sizden. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki üniversitelerin lisanslama oranlarının oldukça yüksek olduğundan bahsettiniz. TÜBİTAK'ın 1702 Patent Lisans Çağrısına referans ettiniz. Bu oranları biz de biraz tartıştık doğrusu, literatüre de baktık. Bu yüzde 40-50'ler daha çok hükümetin sipariş ettiği çalışmalar için geçerli diye bir ek bilgiye ulaştık doğrusu. Onu da bu vesileyle paylaşmak isterim. Ama her durumda elbette yüksek oranlar. Harvard'ın patent ofisi yöneticisi 3-4 yıl önce Türkiye'ye geldiğinde, ben onların oranını sormuştum; "Bizimkini söyleyemem, ama MIT'nin yüzde 10" demişti. Bunu da ek bir bilgi olarak vereyim. Zira bu konuda farklı bilgiler dolaşüyor. Literatürde de bunun en fazla yüzde 20-30 arasında olabildiğini aktarabilirim.

Diğer taraftan, önemli bir bilgi, patentlerin sanayiye lisanslanmasının önündeki engeller arasında, sebeplerden bir tanesi olarak sanayinin tüm çalışmayı kendi Ar-Ge projeleri içerisinde yapmaya odaklanmasını gösterdiniz. Bu gerçekten çok önemli bir sebep. Şahsen ben de sanayide çalışmış, birçok TEYDEP projesi yapmış bir Ar-Ge yöneticisi olarak bunu doğrulayabilirim. Üniversitelerle yakın iş birliğini çok zorlasak da önemli bir kısmını içeride yapmak eğilimi sanayide var maalesef.

Diğer bir sebep de akademisyenlerin buluşlarının ticarileşme aşamasını planlamaması dediniz. Bu da not aldığım bir konuydu. Bence bizlere çok faydalı olan diğer bir bilgi, erken aşamada üniversite-sanayi iş birliğinin başlaması gerekliliğini tespit ettiniz. Buna örnek olarak da odak sektörler belirlenip henüz buluşun tespit edildiği aşamada bunun olası potansiyel müşterisini bularak, prototipi, belki ürünü sanayiyle birlikte geliştirmek bir yöntem olabilir diye önerdiniz. Verdiğiniz değerli bilgiler için çok teşekkür ediyoruz hocam.

Koç Üniversitesi Rektör Yardımcımız İrşadi Aksun hocam, çok teşekkür ediyoruz. Diğer sunumların üzerine oldukça tamamlayıcı bir içerik oldu doğrusu. TÜBİTAK ve KOSGEB'in hem patent alımı hem de lisanslama aşamasında verdiği teşviklerden, desteklerden kısaca bahsettiniz. Bunlar arasında TTO'lara verilen 1513'ten özelden bahsettiniz.

Ben belki bir noktaya ufak bir ilave yapabilirim. 1702 ve 2244'ü üniversite-sanayi iş birliği için çok değerli fırsatlar olarak sundunuz. Bahsedilmediyse şayet, 1505 Programı da buna ilave edilebilir diye belirtmek isterim. Zira büyük sanayi kuruluşlarının küçük sanayi kuruluşlarından destek istediği sipariş Ar-Ge modelinin bir benzeri olarak sanayi şirketlerinin üniversitelerden sipariş ettiği Ar-Ge projeleri için 1505 Programı inanılmaz değerli. Bizim de önümüzdeki birkaç gün içerisinde, TÜBİTAK'tan bir uzmanın 1505'i anlatması için düzenlediğimiz bir etkinliğimiz var, ben chat kısmından onun da linkini paylaşıyor olacağım; bu konuyu özel ola-

rak merak eden, sanayide, doğrudan işin başında, patenti de konuşarak nasıl bir çalışma yapabiliriz diye merak eden dinleyicilerimiz etkinliğimize katılabilirler.

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Rektör Yardımcımız Erol İnce hocam, biz çok teşekkür ediyoruz. Ben, rektör yardımcılarımızı, bütün hocalarımızı dinledikten sonra, bu çok değerli üniversitemizin başarı hikâyelerinin bir sebebinin de doğrudan kendileri olduğunu düşündüm ve çok şanslı hissettik kendimizi. Üniversitemizde en üst düzey yöneticilerimizin TTO ve TTO'nun yaptığı önemli işlerden bir tanesi olan fikri mülkiyet konusunda bu denli derin bilgi ve tecrübeye sahip olması hepimiz için önemli bir değer diye düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyorum Erol hocam. Patent değerlendirme nedir, neden yapılır, bunu anlattıktan sonra bu yöntemleri ayrı ayrı anlatmanız çok iyi oldu. Sanıyorum pek çoğumuzun belki de ilk defa derli toplu bunları bir arada gördüğü bir oturum olmuştur, o açıdan ayrıca teşekkür ediyorum.

Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesinden Prof. Dr. Ayşe Odman Boztosun hocam, gerçekten önemli bir perspektif kattınız bu konuşmanızla. Benim de not aldığım hususlar var. Patent mülkiyet hakkı, gerçekten başvurmayı isteme hakkı mı, yoksa bir yükümlülük mü, bu konu üzerinde herkesin bir ikilem yaşadığını bizler de

düşünüyoruz, tecrübe ediyoruz doğrusu. Havuç-sopa ayrımı benzetmesi çok iyiydi, yerindeydi. Yine lisanslama sonrası gelir paylaşımıyla ilgili düzenleme eksikliği hepimizin muzdarip olduğu bir konu, ki işin başından itibaren tespit ettiğinizi söylediniz. Ümit ediyoruz, bunlar sizlerin de katkılarıyla hepimizin ortak katkısıyla en kısa zamanda çözülecektir.

ICCD'den değerli konuşmacımız Koray Şahin Bey'e, çok teşekkür ediyoruz.

Akademisyen şirketleri derken, bizatihi hocanın kendisinin aldığı patentin üzerine bir şirket kurmasından bahsediyorsak, evet, gayet güzel bir model olur. Zira akademisyenin buluşçusu olduğu patentin fikri mülkiyetinin üniversite olması halinde, akademisyenin kendi girişimine bu patenti lisanslamak ve bunu bir girişim konusu yapmak güzel bir modeldir. Buluşçunun kendi buluşuyla bir şirket olarak devam etmesi son derece anlamlı. Bu açıdan, biz de kendi girişimcilik merkezimizde, Gündümlü Girişimcilik adını verdiğimiz bir program uygulamayı hedefliyoruz. Girişimcilik konusu genelde özgün, yaratıcı fikirlere dayalı bir konu olarak görülür ve girişimciliği çok güdümleyemezsiniz, kavramsal olarak bu biraz aykırı gelebilir; ama patentler üzerinde girişimi teşvik ediyoruz bizler de üniversite olarak. Buluşçuluğa meraklı olan gençlerimize özellikle elimizdeki patent portföyünü açıyoruz öncelikle. Bunların üzerine bir girişim ihdas edilirse şayet, onu doğrudan o girişimciye lisanslamak söz konusu olacaktır. Bu kişi akademisyense çok daha iyi olur elbette.

Ölçekler genellikle bizim akademik çalışmalarda ürettiğimiz çıktılar ve bunlar bir başka yayın tarafından da kullanıldığında, başka bir araştırmada kullanıldığında referans verilir. Bu, akademik olarak iyidir ve yapar, akademiye mal edersiniz, paylaşırsınız. Ancak ve ancak bu ölçekten bir para kazanma, bunun ticarileşme modeli söz konusuysa bunu patentleyebilirsiniz, patentlemeyi düşünebilirsiniz. Örneğin hastanelerimizde akreditasyon yapan birtakım kuruluşlar var, kalite ölçüm kuruluşları var ve bunu yüksek paralara yapıyorlar. Bunların yöntemleri ya doğrudan telif olarak izinsiz kullanılamayacak bir şekilde kendilerine aittir ya da özel bir hesaplama yöntemi varsa, Ali Bey'in bahsettiği gibi, arka tarafta analitik bir algoritma varsa, bu kısmı patentlenebilir, ki bir başkası tarafından benzer bir amaçla kullanılsın.

Gerçekten, ben de toplantı planlanırken bu kadar verimli geçeceğini düşünmemiştim. Çok eğitici-öğretici oldu hepimiz için. Ben, bütün dinleyiciler adına, bütün değerli konuşmacılarımıza katkılarından dolayı ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Gerçekten, üniversiteler pek çok sunumda da gösterildiği üzere, lineer bir şekilde bilgiyi üreten yerler. Önce bilgi, teknoloji, yenilik falan şeklinde geliyor. Burada bulduğumuz buluşu satmak hepimizin ortak derdi ve çok zor. O nedenle bir şekilde bunların siparişe dayalı hale gelmesini sağlamak; 2244'ler, 1505'ler gibi programlarla bunu yaygınlaştırmak gerekiyor. Bizler de üniversite olarak doğrusu, sanayi danışmanlıklarımızın içerisine patenti yerleştirmek, patenti bir hedef

olarak koymak ve nihayetinde bunu lisanslamak gibi bir modeli uygulamaya gayret ediyoruz bu aşamada. Ve iyi başarı örneklerini de takip etmeye gayret ediyoruz. Bu oturum içerisinde de bunların önemli bir kısmını gördüğümüz için gerçekten şanslıyız.

Ben bütün katılımcılara teşekkür ediyorum ve kapanış için sözü düzenleme komitesine bırakıyorum. Sağ olun.

Av. Ali YÜKSEL
Adres Patent Yönetim Kurulu Başkanı

Bugün gerçekten beklediğimizin de üstünde, çok kaliteli sunumlar oldu. Rektör hocalarımız, diğer hocalarımız bizimle çok önemli bilgileri paylaştılar. İnşallah onları da ortak harmanda paylaşıyoruz. Böyle bir inanç olduktan sonra 1 milyon patent hedefine ulaşmak bence mümkün değil, inşallah bu gayretle ulaşacağız.

Bu değerli toplantıyı sunan, sunumları yöneten Medipol Üniversitesi TTO Yöneticisi Dr. İlker Köse hocama çok teşekkür ediyorum, çok güzel modere ettiler.

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Erol İnce hocama çok teşekkür ediyorum; bu konulara çok kafa yormuş bir isim gerçekten, onu da hayranlıkla izliyoruz.

İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Mustafa Oral Öncül hocama çok teşekkür ediyorum; yoğun programları arasında bize zaman ayırdılar, katıldılar, bilgilerinden yararlandık.

Yıldız Teknik Üniversitesi Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Bestami Özkaya hocama çok teşekkür ediyorum; çok güzel, analitik bir rapor sundular, ben de not almaya çalıştım.

İstanbul Teknik Üniversitesi Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Hüseyin Kızıl hocamıza çok teşekkür ediyorum; onun da çok güzel, tatmin edici bir sunumu vardı.

Koç Üniversitesi Rektör Yardımcımız Prof. Dr. İrşadi Aksun hocamıza çok teşekkür ediyorum. İrşadi hocam da özellikle hem akademinin, hem de uygulamanın içerisinde biri olarak yani lisanslamayı yürüten, ticarileştirmeyi yürüten bir kişi olarak tecrübelerini bizlere aktardılar.

Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ayşe Odman Boztosun hocama çok teşekkür ediyorum. Ayşe hocamızı zaten biliyoruz, çalışmalarda paydaş olduk, çoğu zaman dinledik kendisini. O da uygulamadan ve özellikle akademisyenleri teşvik edici olması gereken mevzuatın engelleyici yönünden bahsetti ve bu engelleri ortadan kaldıracak bazı önerileri oldu. Aslında bu önemli; çünkü akademisyenlerin bu kadar yoğun akademik çalışma arasında bir de bürokratik mevzuatla boğuşmaması gerekiyor. Önerileri için hocamıza teşekkür ediyoruz.

ICCD Avrupa 1 Bölge Koordinatörü Koray Şahin Bey'e de çok teşekkür ediyorum. Koray Bey de yaptıkları çalışmalardan bahsettiler, sağ olsunlar.

Ayrıca Adres Patent Genel Müdür Yardımcısı Derya Kılıç'a, Patent Hareketi Derneği Genel Sekreteri Halil İbrahim Bey'e ve üniversitelerimizin bu organizasyona katkı sunan çok değerli ekibine teşekkür ediyorum.

Patent Haftası çalışmaları çerçevesinde düzenlediğimiz bu panelimiz burada sona ermiştir. 2029'da 1 milyonuncu patentin pastasını hep beraber kesmeyi diliyor, hepinize saygılar sunuyorum. Teşekkür ederim.

Türkiye 1 Milyon Patente Koşuyor

Kilogram başı ihracatın artması konusunda fikri ve sınai mülkiyet hakları alanında atılacak adımlar son derece önemli. 2029 yılına kadar 1 milyon patentin elde edilmesi hem üretim hem de kilogram başı ihracatın artırılması hususunda

kritik bir yere sahip. Türkiye Patent Hareketi Platformu nun ortaya koymuş olduğu vizyona ilişkin Türkiye Patent Hareketi Platformu Başkanı Av. Ali Çavuşoğlu, "Yapacağımız çalışmayla, ülkemizin patent sayısının artmasına ve dünya

patent tescilli sıralamasında gelişmiş ülkeler seviyesine çıkmasına katkı sağlanıyor amaçlıyoruz. Ülkemizin, gelişmiş ülkelerin patent tescil sayılarının gerisinde olması; toplumuzun, patent ve marka tescilli konularında bilincinin ve

farkındalığının eksikliği, patent okur-yazarlığının az olması sebebiyle sektörel patent analizlerinin yapılmasını, süreç yönetimi ve dosya takibi süreçlerinin bilinmemesi gibi nedenlerden kaynaklanıyor" ifadelerini kullandı.

Patent Hareketi

Patent ve Marka Vekilleri ÖZEL SAYISI

TÜRKİYE 1 MİLYON PATENTE KOŞUYOR

ARALIK 2020 SAYI 1 TÜRKİYE PATENT HAREKETİ ÜCRETSİZ YAYINDIR. PARA İLE SATILMAZ

Sicil Affı Getirilmeli

Katma değerli ürünlerin ekonomiye katkısında işin mutlak kısmına yer alan Patent ve Marka Vekilleri, daha fazla mağduriyet yaşamamak için sicil affı ve özel kanun istiyor. Mevcut uygulamalar, Patent ve Marka Vekillerinin iş akışı süreçlerinde hangi eylemlerin suç niteliği taşıdığı konusunda soru işaretleri barındırıyor. Ayrıca sektör, özel kişilikler, Patent ve Marka Vekillerine verilen cezalar konusunda da ağırlım yaptırmasını talep ediyor.

Dijitalleşme ve yükte hafif pabada ağır olan ürünlerin ekonomi sistemindeki yerinin artmasına bağlı olarak Patent ve Marka Vekillerinin de önemi artıyor. Bu bağlamda orta ve yüksek teknoloji ürünlerin imalatına yönelik atılan adımlar ve yasal düzenlemelerde birlikte Patent ve Marka Vekilleri daha fazla önem kazanmaya başlayıyor. Türkiye Patent Hareketi

Yönetmelikle Göre Ceza Verilmesi Kanuna Aykırı

Son dört yılda TPE bünyesinde Disiplin Kurulu oluşturulduğunu ancak disiplin cezası gerektiren fillerin tümünün söz konusu dayanak kanunda sayılmadığını dile getiren sektör temsilcileri, mevcut yönetmelikle düzenlenen meslek kurallarının net olmadığını kaydeden Türkiye Patent Hareketi Platformu Başkanı Av. Ali Çavuşoğlu, "Kanunda

Platformu tarafından 08 Ekim 2020 Perşembe günü zoom uygulaması üzerinden canlı olarak 'Patent ve Marka Vekilleri Disiplin Yönetmeliği Hakkında Çözüm Önerileri' konulu webinar toplantısında konu ile ilgili çözüm önerileri masaya yatırıldı.

düzenlenen filler de var ancak sadece birkaç tanesi kanunda düzenlenmiş. Yönetmelik ve kurum web-sitesinde yayınlanacak meslek ilkelere göre ceza verilebileceği ifade edilmiştir. Dolayısıyla sadece yönetmelikle yazan meslek kurallarına göre verilen cezalar suçta ve cezada kanunilik ilkesine aykırıdır" ifadelerini kullandı.

Asgari ücret tarifi taslak çalışması başladı

Patent ve Marka Vekilleri mesleğinin ideal bir şekilde icra edilmesi ve ücretlerde belirli bir standardın yakalanması için taslak çalışması start verildi.

Markalı ürünlere talep arttı, marka başvuru sayısı 160 bine ulaştı

Dünyanın ilgi ile takip ettiği CNR Food Istanbul Fuarı, bu yıl etkinlikleriyle de dikkatleri üzerine çekti.

Türkçe Marka Kullanımında Teşvik Mekanizmaları Oluşturulmalı

Fikri ve sınai mülkiyet hakları alanında son dönemde yabancı marka isimlerinin yaygınlaşması dikkat çekiyor. Bu gördüğün önüne geçilebilir adıma "Türkçe Marka Tercih Değil: Milli Sorumluluk" projesi ile yola çıkan Türkiye Patent Hareketi, farkındalık çalışmalarına start verdi.

Türkiye
1 Milyon
Patente
Koşuyor

2029 YILINA KADAR

Türkiye
1 Milyon
Patente
Koşuyor

2029 YILINA KADAR

TÜRKİYE
PATENT
HAREKETİ

TÜRKİYE
PATENT
HAREKETİ

TÜRKİYE PATENT HAREKETİ PLATFORMU

Büyükdere Cad. No:62 K:3 Lale İş Merkezi Mecidiyeköy, Şişli / İstanbul
genelsekreter@turkiyepatenthareketi.org

www.turkiyepatenthareketi.org